स्वच्छ भारत
एक कदम स्वच्छता की ओर

દ્વિતીય સત્ર

ચાલો પાકું કરીએ

ધોરણ - ૫

MATHS English हिन्दी
ગુજરાતી આસપાસ પર્યાવરણ

xercise book

વિદ્યાર્થીનું નામ :- ....

શાળાનું નામ :- ....

રોલ નંબર :- ....

ચાલો પાકું કરીએ વિશેષતા

સારસ્વત શિક્ષક મિત્રો,

નમસ્કાર

"ચાલો પાકુ કરીએ" સ્વાધ્યાયપોથી તૈયાર કરવાનો એક માત્ર હેતુ આપણી શાળામાં અભ્યાસ કરતાં બાળકોને ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ મેળવવા માટે મદદરૂપ થવાનો છે. એકમના અંતે બાળકોએ મેળવેલા જ્ઞાનનું દૃઢિકરણ થાય અને વધારે મહાવરો મળી રહે તે માટે "ચાલુ પાાકુ કરીએ સ્વાધ્યાયપોથીમાં ધોરણ - ૩ થી ૫ ના તમામ પાઠયપુસ્તકના એકમોના સમગ્ર વિષયવસ્તુને ખૂબ ઓછા પેજમાં સમાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવેલ છે. બજારમાં ઉપલબ્ધ મોંઘાધાટ ખાનગી પ્રકાશનો જે આપણી શાળાના બાળકો ઉપયોગ કરી શકતા નથી તે બાળકોને નહિવત ખર્ચથી કોમ્પ્યુટર પ્રિન્ટઆઉટ લઇ પુસ્તકરૂપે તૈયાર કરી આપી શકશો. ચાલુ પાાકુ કરીએ સ્વાધ્યાયપોથી માત્ર વર્ડ / પી .ડી. એફ સ્વરૂપે જ ઉપલબ્ધ છે. આપ શિક્ષક મિત્રો થકી આ સ્વાધ્યાયપોથી જરૂરિયાતમંદ બાળકો અને અન્ય શિક્ષકો સુધી પહોંચે તેવી નમ્ર અપીલ. આ સ્વાધ્યાયપોથી માટે આપના સૂચનો અને પ્રતિભાવો આવકાર્ય છે. સહકારની અપેક્ષા સહ "જય બાળ જય શિક્ષણ"

- એક જ પુસ્તકમાં તમામ વિષયના સ્વાધ્યાયનો સમાવેશ.
- માસવાર અભ્યાસક્રમ મુજબ એકમની ક્રમિકતા.
- અધ્યયન નિષ્પતિ મુજબ વિષય વસ્તુના દૃઢિકરણ માટે ટૂંકા પ્રશ્નો, વૈકલ્પિક પ્રશ્નો, ખાલી જગ્યા, જોડકાં, ચિત્રવર્ણન, સ્વતંત્ર લેખન, વગેરે જેવા સ્વાધ્યાયનો સમાવેશ.
- NAS & GAS જેવી પરીક્ષા માટે (HOT) વૈકલ્પિક પ્રશ્નોનો સમાવેશ.
- દરેક એકમના શિક્ષણકાર્ય બાદ પાઠયપુસ્તક સિવાય વધારાના સ્વાધ્યાયનો મહાવરો કરાવી શકાય તેમજ બાળકોને ગૃહકાર્યના ભાગરૂપે પણ આપી શકાય.
- એકમ કસોટીની પૂર્વતૈયારીના ભાગરૂપે પણ મહાવરો કરાવી શકાય.

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	એકમ	માસ	પાન નંબર
1	ગુજરાતી	૮. ચરણોમાં	નવેમ્બર	5
2.	ગણિત	૮. નકશા આલેખન	નવેમ્બર/ડિસેમ્બર	7
3.	સૌની આસપાસ	૮. રસોડાનું વિજ્ઞાન	નવેમ્બર	9
4	હિન્દી	१. कैसा शोर	નવેમ્બર	12
5	અંગ્રેજી	Unit -3. Travel time	નવેમ્બર	14
6	ગુજરાતી	૯. કદર	ડિસેમ્બર	16
7	ગુજરાતી	૧૦. ભૂલની સજા	ડિસેમ્બર	19
8	ગણિત	૯. ખોખા અને રેખાચિત્રો	ડિસેમ્બર	21
9	સૌની આસપાસ	૯. જમીન	ડિસેમ્બર	23
10	સૌની આસપાસ	૧૦. દિશાઓ અને ઋતુઓ	ડિસેમ્બર	25
11	હિન્દી	१०. सीखो	ડિસેમ્બર	27
12	હિન્દી	११. सच्चा बालक	ડિસેમ્બર	29
13	અંગ્રેજી	Unit – 4. I am learning an English	ડિસેમ્બર	32
14	ગુજરાતી	૧૧. હિંડોળો	જાન્યુઆરી	34
15	ગુજરાતી	૧૨. અપંગનાં ઓજસ	જાન્યુઆરી	36
16	ગણિત	૧૦. દસ મો અને સો મો ભાગ	જાન્યુઆરી	38
17	ગણિત	૧૧. ક્ષેત્રફળ અને પરિમિતિ	જાન્યુઆરી	41
18	સૌની આસપાસ	૧૧. દેશનું ગૌરવ	જાન્યુઆરી	43
19	સૌની આસપાસ	૧૨. નકશો બનાવીએ	જાન્યુઆરી	45
20	હિન્દી	१२. दुमदुमा गाँव के बच्चे	જાન્યુઆરી	47
21	હિન્દી	१३. स्वच्छता	જાન્યુઆરી	49
22	અંગ્રેજી	Unit – 5. Helping Hands	જાન્યુઆરી	51
23	ગુજરાતી	૧૩. ભારત રત્ન : ડૉ. આંબેડકર	ફેબ્રુઆરી	54
24	ગુજરાતી	૧૪. ઉડે રે ગુલાલ	ફેબ્રુઆરી	56
25	ગણિત	૧૨. સ્માર્ટ ચાર્ટ	ફેબ્રુઆરી	58
26	ગણિત	૧૩. ગુણાકાર અને ભાગાકારની રીતો	ફેબ્રુઆરી	61
27	સૌની આસપાસ	૧૩. રૂધિરનું વહન	ફેબ્રુઆરી	65
28	સૌની આસપાસ	૧૪. આપણી પંચાયત	ફેબ્રુઆરી	67
29	હિન્દી	१४. हम भारत की शान है ।	ફેબ્રુઆરી	69
30	હિન્દી	१५. खरगोश और हाथी	ફેબ્રુઆરી	71
31	અંગ્રેજી	Unit – 6. I studied, ‘ Helping hands	ફેબ્રુઆરી	73
32	ગુજરાતી	૧૫. સુભાષિતો	માર્ચ	75
33	ગણિત	૧૪. કેટલું મોટુ ? કેટલું ભારે ?	માર્ચ	77

34	સૌની આસપાસ	૧૫. આપત્તિ અને બચાવ	માર્ચ	80
35	સૌની આસપાસ	૧૬. જુઓ, જાણો અને અનુભવો	માર્ચ	72
36	હિન્દી	१६. पहेलियाँ	માર્ચ	84

વિષય - ગુજરાતી ૮. ચરણોમાં

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- **1.5.8/4.5.4/2.5.4/1.5.1**

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) પંખીની પાંખમાં ને નાનકડી ચાંચમાં શાના ગાન લહેરે છે ?..................................

(અ) વગડા ને ઝરણાં (બ) નદી અને પર્વત (ક) સીમ અને પાદર (ડ) ધરતી અને આકાશ

(૨) (રંગ, ઉમંગ, આનંદ, હોંશ) શબ્દજૂથ પૈકી કયો શબ્દ અર્થની દષ્ટિએ જુદો પડે છે ?..................

(અ) ઉમંગ (બ) આનંદ (ક) રંગ (ડ) હોંશ

(૩) પૂર્વ - ઉગમણું, પશ્ચિમ - ....

(અ) ઓતર (બ) દખ્ખણ (ક) આથમણું (ડ) ઉગમણું

(૪) ‘ છલંગ’ શબ્દ માટે નીચેના પૈકી કયો સમાનાર્થી શબ્દ નથી ?................................

(અ) ઉમંગ (બ) લાંબો કૂદકો (ક) ફલંગ (ડ) ઠેકડો

(૫) સમાનાર્થી શબ્દ માટે નીચેના પૈકી કઇ જોડ સાચી છે ?..

(અ) પૂર્વ - આથમણું (બ) પહાડ - નદી (ક) પશ્ચિમ - ઉગમણું (ડ) ગગન - આકાશ

(૬) સૂરજ ઉગવાની દિશા એટલે ....

(અ) દખ્ખણ (બ) આથમણું (ક) ઓતર (ડ) ઉગમણું

(૭) ધરતીની મહેક પીતા કોણ ચકચૂર થાય છે ?.......................................

(અ) વાયુ (બ) ઝરણું (ક) વગડો (ડ) પહાડ

(૮) “લહેરે છે <u>વગડા</u>ને ઝરણાનાં ગાન” - અહીં <u>**વગડો**</u> એટલે ....

(અ) પર્વત (બ) પહાડ (ક) જંગલ (ડ) નદી

(૯) વિરોધી શબ્દ માટે નીચેના પૈકી કઇ જોડ સાચી નથી ?...

(અ) દૂર × નજીક (બ) નાનું × મોટું (ક) ઉત્સાહ × નિરુત્સાહ (ડ) કઠિન × મુશ્કેલ

પ્રશ્ન- ૨. નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.

(૧) ચરણોમાં ચાલવાનો ઉમંગ શા માટે ઉછળે છે?..

....

....

(૨) આ કાવ્યમાં કવિ કયા સમયનું વર્ણન કરે છે ?..

....

(૩) ઝાકળનાં કિરણોમાં કોણ આળોટે છે ?...

....

(૪) કવિ કોની દોરે સરી જાય છે ?..

....

(૫) મન કેવી રીતે આળોટે છે ?..

....

પ્રશ્ન-૩. નીચેની કાવ્યપંક્તિઓ પૂર્ણ કરો.

(૧) પંખીની .... (૨) દૂર ....

....

....

....

....

....ઉમંગ. ....ઉમંગ.

પ્રશ્ન-૪. સરખા પ્રાસવાળા શબ્દો કાવ્યમાંથી શોધીને લખો.

(૧) ગાન - .... (૨) સંગ - .... (૩) સૂર - ....

(૪) પાંખમાં - .... (૫) પાસમાં - ....

પ્રશ્ન-૫. (અ) સમાનાર્થી વાક્યની જોડી બનાવો.

(૧) ઉગમણે આભમાં રંગ રેલાયા છે. ....

(૨) રાહુલ ઠેકડા મારીને ચાલે છે. ....

(૩) વહેલી સવારે પંખીઓનો કલરવ સંભળાય છે. ....

(૪) બાળકોએ બાળમેળામાં ખૂબ ઉત્સાહથી ભાગ લીધો. ....

(અ) વાંદરો મોટી છલંગ મારે છે.

(બ) પક્ષીઓ માળામાં રહે છે.

(ક) સૂર્ય પૂર્વ દિશામાં ઉગે છે.

(ડ) રાજુના લગ્નપ્રસંગમાં સૌ પરિવારજનો ઉમંગમાં હતા.

પ્રશ્ન-૫. (બ) વિરોધી વાક્યની જોડી બનાવો.

(૧) સૂર્ય ઉગે ત્યારે ચોતરફ પ્રકાશ ફેલાય છે. ....

(૨) નાનું કુટુંબ સુખી કુટુંબ. ....

(૩) નરેશનું ઘર શાળાથી ઘણું દૂર છે. ....

(૪) ગીરના જંગલમાંથી પસાર થવું ખૂબ મુશ્કેલ છે. ....

(અ) શાળાની નજીક મહાદેવનું મંદિર આવેલું છે.

(બ) સૂર્ય આથમે ત્યારે ચોતરફ અંધકાર છવાઇ જાય છે.

(ક) પરિશ્રમથી કઠિન કામ પણ સરળ બનાવી શકાય છે.

(ડ) મારા ગામમાં ખૂબ મોટું તળાવ છે.

વિષય - ગણિત 8. નકશા આલેખન

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.** વિવિધ નકશાઓ સમજી શકે અને તેના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપી શકે.
2. સ્થળોનું નકશા પર આલેખન કરી શકે તેમજ પ્રમાણમાપ નક્કી કરી શકે.

પ્રશ્ન-1. પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર- 117 પર આપેલ નકશા - 4 ના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(1) લાહોરી ગેટ કઇ દિશા તરફ આવેલો છે ?......................................

(અ) પૂર્વ (બ) દક્ષિણ (ક) ઉત્તર (ડ) પશ્ચિમ

(2) નકશામાં પ્રમાણમાપ : 1 સેમી = ... મીટર છે.

(3) લાલ કિલ્લાની પશ્ચિમ બાજુએ કયો માર્ગ પસાર થાય છે ?........................

(અ) સુભાષ માર્ગ (બ) તિલક માર્ગ (ક) બહાદુરશાહ ઝફર માર્ગ (ડ) રીંગ રોડ

(4) લાહોરી ગેટથી લાલકિલ્લામાં અંદર પ્રવેશતા સૌપ્રથમ શું આવશે ?.....................

(અ) દિવાન - એ - આમ (બ) મીના બજાર (ક) મોતી મહલ (ડ) નક્કારખાના

(5) દિવાન - એ - આમ થી મીના બજાર લગભગ કેટલું દૂર છે ?...

(6) મોતી મહલ થી હમામ તરફ જતાં કઇ કઇ ઇમારતો આવે છે ?..

....

(7) કઇ બે ઇમારતો વચ્ચે દિવાન - એ - ખાસ આવે છે ?..

(8) આ નકશામાં કઇ ઇમારત લાહોરી ગેટ થી વધારે દૂર છે ?...

(9) યમુના નદીથી કઇ ઇમારત સૌથી નજીક છે ?...

(અ) નક્કારખાના (બ) મોતીમહલ (ક) હમામ (ડ) દિવાન - એ - આમ

પ્રશ્ન-2. જો નકશામાં 1 સેમી = 10 કિ.મી જમીન પર અંતર હોય તો તેના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

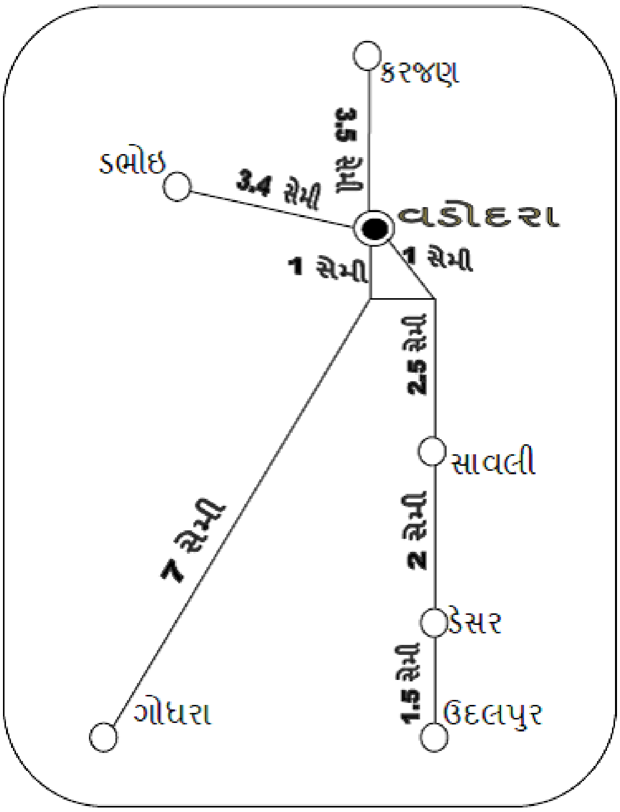

(1) વડોદરા થી ઉદલપુર વચ્ચેનું અંતર કેટલું થાય ?

....

(2) વડોદરા થી ગોધરા વચ્ચેનું અંતર કેટલું થાય ?

....

(3) સાવલી થી ઉદલપુર વચ્ચેનું અંતર કેટલું થાય ?

....

(4) કયુ અંતર વધારે છે ? વડોદરા થી ગોધરા કે વડોદરા થી ઉદલપુર ....

(5) કયુ અંતર ઓછું છે ? વડોદરા થી ડભોઇ કે વડોદરા થી કરજણ ....

(6) કરજણ થી સાવલી વચ્ચેનું અંતર કેટલું થાય ?

....

પ્રશ્ન-3. પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર- 121 પર આપેલ ભારત ના નકશા ના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) ડિમ્પુ ઉત્તરપ્રદેશના લખનઉ શહેરમાં રહે છે. તેને મહારાષ્ટ્રના મુંબઇ શહેરમાં રહેતા તેના પિતરાઇ ભાઇને ત્યાં જવુ હોય તો કઇ દિશામાં જવું પડે ?..

(૨) અરૂણાચલ પ્રદેશની પૂર્વમાં કોઇ રાજ્ય આવેલું છે ?................................

(૩) આપણું ગુજરાત રાજ્ય કઇ દિશામાં આવેલું છે ?.....................................

(૪) આપણે આસામ અને મેઘાલય રાજયમાં ફરવાં જવુ હોય તો વચ્ચે કયાં કયાં રાજ્યો પસાર કરવા પડે ? ....

(૫) નકશા પર 1 સેમી = જમીન પર 200 કિ.મી હોય તો,

(a) મુંબઇ અને બેંગાલુરુ વચ્ચે લગભગ કેટલું અંતર હશે ?

(A) 500 કિમી (B) 900 કિમી (C) 1000 કિમી (D) 800 કિમી

(b) ભોપાલ થી મુંબઇ લગભગ કેટલું દૂર છે ?

નકશા પર ....સેમી. અને જમીન પર ....કિ.મી.

(૬) નીચેનામાંથી કયું રાજ્ય ક્ષેત્રફળની દ્દષ્ટિએ મોટું છે ?................................

(અ) ગુજરાત (બ) પંજાબ (ક) રાજસ્થાન (ડ) ઉત્તરપ્રદેશ

(૭) જેસર પ્રા. શાળાના બાળકો ઉત્તર ભારતમાં જમ્મુ કશ્મીર રાજ્યમાં પ્રવાસે ગયા તો તેઓને કયા કયા રાજ્યો પસાર કરવા પડશે ?..

(૮) ગુજરાતની દક્ષિણે કયાં કયાં રાજ્યો આવેલા છે ?..
....

(૯) કયુ રાજ્ય ચાર રાજ્યોથી ઘેરાયેલું છે ?...

પ્રશ્ન-4. પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર- 124 પર આપેલ નકશા - 7 ના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

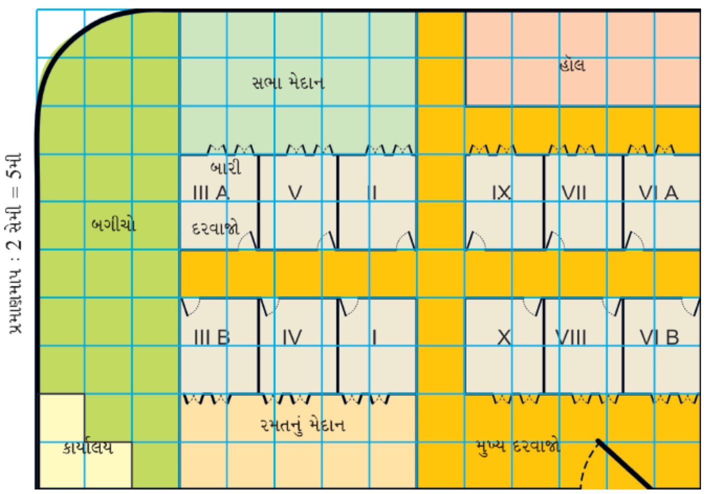

(1) શાળાના બગીચાનું ક્ષેત્રફળ લગભગ કેટલું છે?.....

(2) કોનું કોનું ક્ષેત્રફળ એક સરખું છે ?

(a) રમતનું મેદાન અને હોલ

(b) બગીચો અને સભા મેદાન

(૩) દરેક વર્ગખંડની લંબાઇ અને પહોળાઇ કેટલી છે ?
....

(૪) દરેક વર્ગખંડનું ક્ષેત્રફળ લગભગ કેટલું છે ?........

(અ) ૩૦ ચો મી. (બ) ૨૫ ચો મી. (ક) ૨૦ ચો મી.

(૫) શાળાના કાર્યાલયનું ક્ષેત્રફળ સભા મેદાનના ક્ષેત્રફળ કરતાં કેટલા ગણુ ઓછું છે ?...........................

(૬) રમતગમતનું મેદાન અને સભા મેદાન ના ક્ષેત્રફળનો તફાવત કેટલો છે?..................................

(૭) કયાં કયાં વર્ગખંડમાં બેઠેલા વિદ્યાર્થીઓ રમતનું મેદાન જોઇ શકે છે ?..

વિષય - સૌની આસપાસ ૮. રસોડાનું વિજ્ઞાન

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 2.5.1 - સ્વચ્છતા અને આરોગ્યને લગતી પ્રાથમિક ફરજો સમજી શકે.
2.5.2 – આહાર અને આરોગ્યનો સંબધ જાણી શકશે.
2.5.3 – રાંધવાની રીત સાથે આરોગ્ય સંકળાયેલું છે તે અંગે જાણી શકશે.
2.5.4 – આહારના વિવિધ સ્વાદ જાણી શકશે. 2.5.5 – રસોડામાં વપરાતા મસાલાઓની ઉપયોગિતા જાણી શકશે.

પ્રશ્ન-૧ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) આપણને શક્તિ શામાંથી મળે છે ? ....

(૨) સમતોલ આહાર કોને કહેવાય ?..

....

(૩) આપણે ખોરાકમાં શું-શું લઇએ છીએ ?..

....

(૪) રસોડાના વિજ્ઞાનની જાણકારી શા માટે જરૂરી છે ?..

....

(૫) રસોઇ બનાવવા કે જમવા માટે કેવા વાસણોનો ઉપયોગ કરવાનું ટાળવું જોઇએ ?.............................

....

....

(૬) ખોરાકના રસ કેટલા છે ? ક્યાં ક્યાં ?..

....

(૭) રસોડાના કયા કયા મસાલાથી રોગ મટે છે ?..

....

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા ખોરાકને રાંધવાની રીતમાં વર્ગીકરણ કરો.

(ખીચડી, રોટલો, કંસાર, સમોસા, પૂરી, પરોઠા, ખમણ, શાક, ભાખરી, ઢોકળા, જલેબી, ભજીયા)

તળીને	બાફીને	શેકીને	સાંતળીને

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચેનામાંથી કયો ખોરાક આરોગ્ય માટે ઉત્તમ ગુણવત્તા ધરાવે છે ? ....

(અ) વાસી ખોરાક (બ) તીખો અને મસાલેદાર ખોરાક (ક) વરાળથી બાફેલો ખોરાક (ડ) તળેલો ખોરાક

(૨) સૂર્યકૂકરમાં ખોરાક રાંધવા માટે જરૂરી ઉર્જા શામાંથી મળે છે ?..................................

(અ) લાકડાં (બ) સૂર્યપ્રકાશ (ક) કેરાસીન (ડ) રાંધવાનો ગેસ

(૩) કયા રસમાંથી આપણને કામ કરવાની શક્તિ મળે છે ?..............................

(અ) મધુર (બ) ખાટો (ક) તીખો (ડ) આપેલા તમામ

(૪) કોકમનો સ્વાદ કેવો હોય છે ?..

(અ) ખારો (બ) તીખો (ક) તૂરો (ડ) ખાટો

(૫) લવિંગ કઇ બીમારી માટે ઉપયોગી છે ?...................................

(અ) કમરનો દુખાવો (બ) દાંતનો દુખાવો (ક) પેટનો દુખાવો (ડ) પગની મચકોડ

(૬) શાના વિના રસોઇ મોળી અને ફિક્કી લાગે છે ?................................

(અ) ખાંડ (બ) મીઠુ (ક) મરચું (ડ) લીંબું

(૭) આહારના કયા રસથી પાચન ક્રિયા સારી થાય છે ?.................................

(અ) મધુર (બ) ખાટો (ક) તીખો (ડ) કડવો

(૮) મુખવાસ તરીકે ....ઉપયોગ થાય છે.

(અ) કેરીની ગોટલી (બ) કોકમ (ક) ખાંડ (ડ) લવિંગ

(૯) કયા રસથી શરીરમાંથી ચીકાશ અને કફ દૂર થાય છે ?.........................

(અ) ખાટો (બ) તીખો (ક) તૂરો (ડ) કડવો

(૧૦) નીચેના કયા ખોરાકમાંથી તૂરો રસ મળતો નથી ?...............................

(અ) મેથી (બ) કેરીની ગોટલી (ક) કઠોળ (ડ) સોપારી

(૧૧) શરીરને નીરોગી રાખવામાં કયો રસ મદદરૂપ થાય છે ?.................

(અ) ખાટો (બ) તીખો (ક) મધુર (ડ) કડવો

પ્રશ્ન-૪. (અ) નીચે આપેલા વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

(૧) પગની મચકોડ માટે આપણે હળદર અને મીઠાનો લેપ લગાવીએ છીએ. [ ]

(૨) બી.પી. વધે ત્યારે ડોક્ટર આપણને મીઠુ વધારે ખાવાની સલાહ આપે છે. [ ]

(૩) શરદી- ઉધરસ મટાડવા માટે લીંબુ સરબત ખૂબ જ ઉપયોગી છે. [ ]

(૪) આફરો ચડે ત્યારે અજમો અને મીઠુ ગરમ પાણી સાથે લેવું જોઇએ. [ ]

(૫) તાવ આવે ત્યારે મીઠા વાળા પાણીના પોતા કપાળ પર મૂકવા જોઇએ. [ ]

(૬) દાઝયા હોય ત્યારે તેના પર લીબુનો રસ લગાવવો જોઇએ. [ ]

પ્રશ્ન-૪. (બ) યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ - બ
(૧) હળદર		(અ) વા અને સાંધાનો દુખાવો
(૨) અજમો		(બ) દાંતનો દુખાવો
(૩) મેથી		(ક) પેટનો દુખાવો
(૪) લવિંગ		(ડ) ગૅસ અને આફરો
(૫) હિંગ		(ઇ) શરદી અને ઉધરસ

પ્રશ્ન-૫. માગ્યા પ્રમાણે જવાબ આપો.

(૧) સૂર્યકૂકર વિશે ટૂંકમાં જણાવો..

....

....

....

....

....

....

(૨) ખોરાકના વિવિધ રસો કયા કયા ખોરાકમાંથી મળે છે અને તેની ઉપયોગિતાની આપેલા કોષ્ટકમાં નોંધ કરો

મધુર	
ખાટો	
તૂરો	
કડવો	
ખારો	
તીખો	

विषय - हिन्दी ९ - कैसा शोर

❖ अध्ययन निष्पति :-3.5.1 /1.5.1 /2.5.3 /3.5.3/4.5.1/5.5.5

प्रश्न-१. निचे दी गई सब्जियों का जमीन के निचे होनेवाली ,पौधों पर लगने वाली और बैलों पर लगनेवाली सब्जियों में वर्गीकृत कीजिए |

(टमाटर, आलू, प्याज, करेला, हरीमिर्च, ककडी, रतालू, तरोई, पालक, शलगम, लौकी, फुलगोबी)

जमीन के निचे होनेवाली सब्जियाँ	पौधों पर लगने वाली सब्जियाँ	बैलों पर लगनेवाली सब्जियाँ

प्रश्न-२. निचे दिए गए प्रश्नों के लिए सही विकल्प चुनिए |

(१) रायता,कोफ्ते,और हलवा कौन सी सब्जी से बनते है ?

(अ) मूली (ब) शलगम (क) लौकी (ड) आलू

(२) सब्जी ओर चावल से बने व्यंजन (वानगी)को क्या कहते है ?

(अ) पुलाव (ब) पकवान (क) हलवा (ड) सब्जी

(३) गाजर को देखते ही <u>मुंहमे पानी आ जाता है</u> वाक्य में रेखांकित मुहावरे का अर्थ क्या हैं?

(अ) पानी पीने की इच्छा होना (ब) खाने की इच्छा होना (क) अच्छा लगना (ड) इनमे से कोई नहीं

(४) <u>ज्वर</u> जैसी बीमारियाँ ठीक करने में लोग करेला का प्रयोग करते है वाक्य मे रेखांकित शब्द का अर्थ क्या हैं ?

(अ) बुखार (ब) बिमारी (क) स्वस्थ (ड) इनमे से कोइ नहीं

(५) इनमे से कौनसी सब्जी रसोइमे स्वाद और सुगंध प्रदान करती है ?

(अ) करेला (ब) टमाटर (क) मूली (ड) अदरख

(६) इनमे से कौनसी सब्जी बेलो पर लगती है ?

(अ) करेला (ब) तरोई (क) परवल (ड) दिए गए सभी

(७) आलू से क्या नहीं बनता ?

(अ) चाट (ब) समोसे (क) हलवा (ड) टिकिया

प्रश्न-३. निचे दी गई सब्जियों के रंग- रूप,आकार या स्वाद के बारेमें दो-दो वाक्य लिखिए |

(१) गाजर - १...

२...

(२) लौकी - १...

२... ....

(३) ककडी - १...

२...

(४) टमाटर - १. ....

२...

(५) आलू - १...

२...

प्रश्न-४. पाठ्यपुस्तकमें पान नं-६६ पर दिए गए चित्र नंबर-१ के आधार पर पाँच वाक्य लिखए |

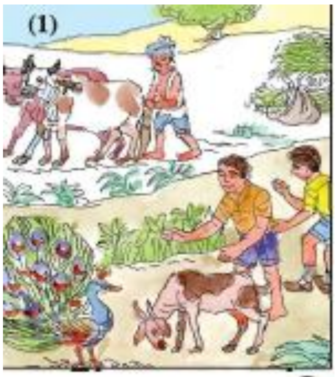

____

____

____

____

____

प्रश्न-५. (अ) निम्नलिखित शब्दों का विलोम अर्थ देकर वाक्य प्रयोग कीजिए |

१. भलाई × .... वाक्य- ....

२. मान × .... वाक्य- ....

३. पसंद × .... वाक्य- ....

प्रश्न-५. (ब) निम्नलिखित शब्दों का समान अर्थ देकर वाक्य प्रयोग कीजिए |

(१) अनूठा - .... वाक्य - ....

(२) सरताज - .... वाक्य -...

प्रश्न-६. निचे दिए गए प्रश्नोंके उत्तर दीजिए |

(१) हलवा बनाने में गाजर या लौकी के अलावा कौन- कौन सी चीजोंकी जरुरत होती है ?

....

(२) कैसा शोर इकाई में कौन - कौन सी सब्जियों के नाम नहीं आए ?

....

....

(३) हरी रंग की सब्जियों के नाम लिखए ?...

....

(४) आलू से खाने की क्या क्या चीजे बनती है ?...

....

(५) कचूमर में कौन कौन सी सब्जियों का उपयोग होता है ?..

....

....

વિષય - અંગ્રેજી UNIT -3 -TRAVEL TIME

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.4 / 3.5.2 / 2.5.4 /3.5.6

Q -1.(a) નીચે આપેલા વ્યવસાયકારોના ચિત્રો જોઇને વાક્યોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો.

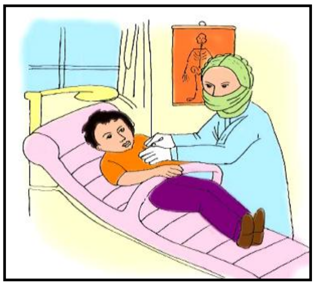

……………………. at the school. ……………………… at the hospital. ……………………..at the post office.

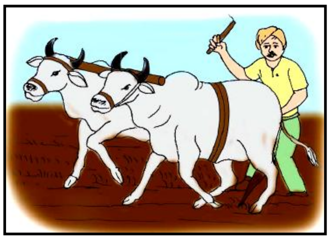

……………………..at the police station. ………………… at the farm. ………………..at the clothes shop.

Q -1.(b) નીચે આપેલા નામોને આપેલ કોષ્ટકમાં યોગ્ય જગ્યાએ લખો.

(a post card , a doctor, a nurse, a chalk – stick , a train, a teacher, a ticket – checker, a ticket, an injection , a post- box, an inquiry window , a text book, a bench, a postman)

Railway station	School	Hospital	Post- office

Q-2 – પાઠયપુસ્તકનાં પાન નં- ૫૯ પર આપેલ ફકરો વાંચીને નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

Look at this picture.There is the sea –shore. Nehaben is Golu's mother. Rohitbhai is Golu's father. Pinku is Golu's sister. Rohitbhai has a newspaper.He is reading the newspaper aloud. Nehaben is listening the news. She has a basket. There are apples in the basket. Golu and Pinku are playing cricket. Golu has a bat. Pinku has a ball. There is a balloonman. He has balloons. They go for picnic by bus.

(1) Who is Pinku's father ?……………………………………………………………………………………

(2) What is in the basket ?……………………………………………………………………………………

(3) Is Pinku Golu's sister ? ……………………………………………………………………………………

(4) Where is a balloonman ?..

(5) Who has a ball ?..

Q- 3. નીચે આપેલા કુટુંબના સભ્યોના નામ લખી Family chart (કુટુંબ ચાર્ટ) પૂર્ણ કરો.

I am .... My father's name is.. My mother's name is.................................... My sister's name is .... My brother's name is................................ My grand father's name is....................................My grand mother's name is .... My uncle's name is .... My aunt's name is ....

Q-4. (a) બંધબેસતા વાક્યોને એકબીજા સાથે જોડો.

1. A postman at the post office.	1. He has a cholk-stick.
2. A ticket checker at the railway-station.	2. He has an injection.
3. A teacher at the school.	3. He has a ticket.
4. A doctor at the hospital.	4. He has a post-card.

Q-4. (b) સાચાં વિધાનો સામે 'TRUE' અને ખોટા વિધાનો સામે 'FALSE' લખો.

1. Rohitbhai has a basket. ☐
2. There are mangoes in the basket. ☐
3. Golu and Pinku are playing a cricket. ☐
4. There is a boat in the picture. ☐
5. Nehaben reading a news paper. ☐

Q-4. (c) શબ્દોને યોગ્ય ક્રમમાં ગોઠવી સાચું વાક્ય લખો.

1. mother is Nehaben Pinku's.

   ....

2. has Golu a bat.

   ....

3. boat in the picture is There.

   ....

4. Golu and Pinku are palying cicket.

   ....

વિષય - ગુજરાતી ૯. કદર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.1 / 2.5.2 / 3.5.3

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) વાલો કેસરિયો ઘોડા વેચવા ક્યાં ગયો હતો ?........................

(અ) અમરેલી (બ) જુનાગઢ (ક) વડોદરા (ડ) ભાવનગર

(૨) જુવાન મરાઠો ક્યાંનો સૂબો બન્યો ?...............................

(અ) વડોદરા (બ) અમરેલી (ક) ગરણી (ડ) જુનાગઢ

(૩) (નજીક, વેગળું, જુદુ, અલગ) શબ્દજુથમાંથી અર્થની દ્દષ્ટિએ કયો શબ્દ જુદો પડે છે ?................

(અ) વેગળું (બ) નજીક (ક) અલગ (ડ) જુદુ

(૪) ઘોડા, બળદ વગેરેને ખાવાનું અનાજ એટલે શું ?..

(અ) જોગાણ (બ) ચારો (ક) ખોળ (ડ) ટોપરાં

(૫) "જગદંબા તમારી ભેર કરે" – આ વાક્યમાં 'ભેર' શબ્દનો અર્થ શું છે ?............................

(અ) હિંમત (બ) દાન (ક) કાળજી (ડ) મદદ

(૬) "રાગ વાળી" એટલે શું ?.......................................

(અ) ગડી વાળી (બ) સવારી કરી (ક) મુસાફરી કરી (ડ) પાછા વળવું

(૭) વાલો કેસરિયો કેટલા રૂપિયા વાટખરચી લઈને નીકળ્યો ?...........................

(અ) પાંચ સો (બ) બે હજાર (ક) હજાર (ડ) સો

(૮) (બોકાસાં, નાદ, બૂમ, રાડ) શબ્દજુથમાંથી અર્થની દ્દષ્ટિએ કયો શબ્દ જુદો પડે છે ?................

(અ) નાદ (બ) બૂમ (ક) બોકાસાં (ડ) રાડ

(૯) "આંખ કરડી થવી" રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ જણાવો...

(અ) ત્રાંસી આંખે જોવું (બ) ગુસ્સાથી આંખ લાલ થવી (ક) આંખમાં બળતરા થવું (ડ) આંખ બંધ થવી

(૧૦) વાલો કેસરિયોનું ગામ કઇ નદીને કાંઠે આવેલું છે ?.........................

(અ) નાવલી (બ) હિરણ (ક) ગોમતી (ડ) કરણુકી

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) વાટખરચી એટલે શું ?..

(૨) વાંસણી એટલે શું ?..

(૩) ગરણી ગામ અને ગરણી ગામે વસતા લાકો કેવા છે ?...

....

(૪) વાલા કેસરિયા પાસે કેવા ઘોડા હતા ?...

....

(૫) વાલા કેસરિયાની કદર કોને કરી અને કેવી રીતે ?...

....

....

....

(૬) કેસરિયાએ વડોદરાને રામ રામ કરવાનું શા માટે વિચાર્યુ ?..

....

....

(૭) જુવાન મરાઠા પર કઇ આફત આવી પડી ?..

....

(૮) વાલા કેસરિયાના ઘોડા કેમ વેચાતા ન હતા ?..

....

(૯) "એની રૂડપ ઊડીને આંખે વળગે એવી" - વાક્યમાંથી રૂઢિપ્રયોગ શોધી તેનો અર્થ જણાવો અને તેનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો...

....

(૧૦) નીચેનામાંથી "ઘોડાને ઘેર હોવુ"- રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ ધરાવતું વાક્ય જણાવો...................................

(અ) વડોદરા થી ગરણી ગામ ખૂબ જ દૂર છે. (બ) શાળાથી મારું ઘર ખૂબ જ નજીક છે.

પ્રશ્ન-૩. રૂઢિપ્રયોગ અને તેના અર્થની જોડી બનાવો અને દરેક રૂઢિપ્રયોગનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

રૂઢિપ્રયોગ	અર્થ
(૧) મીટ માંડવી	(૧) આજ્ઞાનું પાલન કરવું
(૨) ફાંટી આંખે જોઇ રહેવું	(૨) રસ ન રહેવો
(૩) મન ઊઠી જવું	(૩) નજર સ્થિર કરી જોઇ રહેવું
(૪) પડયો બોલ ઝીલવો	(૪) રહેમ દૃષ્ટિ હોવી
(૫) માથે ચારેય હાથ હોવાં	(૫) અચંબા કે વિસ્મય સાથે જોવું

(૧) વાક્ય - ....

(૨) વાક્ય - ....

(૩) વાક્ય - ....

(૪) વાક્ય - ....

(૫) વાક્ય - ....

પ્રશ્ન-૪. નીચેના શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપી તેનો વાક્યપ્રયોગ કરો.

(૧) પૂરના પાણીની ઝડપે દોડનાર - ....

વાક્ય - ....

(૨) ગાયોનું મોટુ ટોળું - ....

વાક્ય - ....

(૩) ઝાડ તેમજ વનરાજીથી ઘટાદાર - ....

વાક્ય - ....

(૪) ઘોડાને બાંધવાની જગ્યા - ....

વાક્ય - ....

પ્રશ્ન-૫. (અ) નીચે આપેલા ફકરામાં યોગ્ય વિરામચિહ્નો મૂકી સુવાચ્ય અક્ષરે ફરીથી લખો.

વાલા કેસરિયા તું તો મારી આબરૂનો રખેવાળ છો તે દિવસે કેડયેથી વાંસણી છોડીને પાંચ સો ચૂકવ્યા ન હોત તો હું અમરેલીનો સૂબો ન હોત હવે મને ઓળખ્યો હું રાઘોબા આજ અમરેલીનો સૂબો છું બોલ તારી શી કદર કરું

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૫. (બ) નીચે આપેલા તળપદા (લોકબોલી) શબ્દોના માન્ય ભાષામાં અર્થ લખો અને વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(૧) રૂડપ - .... વાક્ય - ....

(૨) જણસ - .... વાક્ય - ....

(૩) મલક - .... વાક્ય - ....

(૪) કોરે - .... વાક્ય - ....

(૫) આંહુડાં - .... વાક્ય - ....

(૬) મરતબો - .... વાક્ય - ....

(૭) વાસીદું - .... વાક્ય - ....

(૮) ગનો - .... વાક્ય - ....

(૯) ઝંઝાળ્યું - .... વાક્ય - ....

(૧૦) જાતવંત - .... વાક્ય - ....

પ્રશ્ન-૫. (ક) નીચે આપેલા શબ્દોની સાચી જોડણી લખો.

(૧) બક્ષીસ - .... (૨) ફિરશતો - .... (૩) નિરણય - ....

(૪) પોસાક - .... (૫) તીથી - .... (૬) જીલલો - ....

વિષય - ગુજરાતી ૧૦. ભૂલની સજા

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.1/1.5.2/2.5.4

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) પવનથી ઉડેલા વરસાદનાં છાંટા ને શું કહેવાય ?...............................

(અ) ફોરાં (બ) કરાં (ક) વાછટ (ડ) ઝરમરિયા

(૨) “મીની આજે તું વહેલી જાગી ગઇ.” વાક્યમાંથી સર્વનામ શાધો. ....

(અ) તું (બ) આજે (ક) મીની (ડ) ગઇ

(૩) સંજ્ઞાને બદલે જે પદ વપરાય તેને .... કહે છે.

(અ) નામપદ (બ) વિશેષણ (ક) ક્રિયાપદ (ડ) સર્વનામ

(૪) બોલ, કેમ ચાલે છે .... અભ્યાસ ?

(અ) તારો (બ) તારી (ક) તારું (ડ) તારા

(૫) “ ગફલત થવી” એટલે શું ?.................................

(અ) ખરાબ થવું (બ) ભૂલ થવી (ક) નિરાશ થવું (ડ) દુઃખ થવું

(૬) શિક્ષકે લિંકનને કયું કામ સોપ્યું ?..

(અ) ઘર સાફ કરવાનું (બ) શાકભાજી લાવવાનું (ક) બાગકામ કરવાનું (ડ) કપડાં ધોવાનું

(૭) ‘પ્રગતિ’ શબ્દ માટે વિરોધી શબ્દ આપો.......................................

(અ) અધોગતિ (બ) અવગતિ (ક) ઉર્ધ્વગતિ (ડ) સદગતિ

(૮) કોઇ પણ જાતની કાળજી ન રાખનારને શું કહેવાય ?.................................

(અ) ગુનેગાર (બ) વગદાર (ક) દરકાર (ડ) બેદરકાર

(૯) જાણવાની ઈચ્છાવાળું એટલે ....

(અ) ઈર્ષાળુ (બ) જિજ્ઞાસુ (ક) આજ્ઞાકારી (ડ) પ્રતિભાશાળી

(૧૦) શબ્દકોશના ક્રમ પ્રમાણે નીચે પૈકી કઇ શબ્દહરોળ સાચી છે ?..

(અ) ગેરહાજરી, પતન, સાંજ, કોરું (બ) કોરું, સાંજ, પતન, ગેરહાજરી

(ક) કોરું, ગેરહાજરી, પતન, સાંજ (ડ) પતન, સાંજ, કોરું, ગેરહાજરી

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) શિક્ષકને કેવા વિદ્યાર્થી માટે ગર્વ છે ?...

....

(૨) પ્રથમ દ્રશ્યમાં કયાં કયાં અંગ્રેજી શબ્દો આવે છે ?..

....

(૩) અબ્રાહમ લિંકન રૂમમાં શા માટે આંટા મારે છે ?...

....

....

(૪) લિંકનને શિક્ષકે માફ કર્યા છતાં તેઓએ ભૂલ માટે સજા કરવાની માગણી શા માટે કરી ?................

....

....

(૫) લિંકનની જગ્યાએ તમે હોત તો શું કરત ?..

....

(૬) પુસ્તક શાથી પલળી ગયું ?..

....

(૭) શિક્ષકે લિંકનને શા માટે પુસ્તક આપ્યું ?...

....

પ્રશ્ન-૩. (અ) નીચે આપેલા વાક્યોમાંથી સર્વનામ શોધીને લખો.

(૧) વારસ અમે કરતારના, અમે બાંધવ સરદારના - ....

(૨) લિંકન, હજુ સુધી તું પુસ્તક વાંચી શક્યો નથી ?- ....

(૩) એની રૂડપ ઊડીને આંખે વળગે એવી. - ....

(૪) સર, તમે આપેલું પુસ્તક મારાથી પલળી ગયું. ....

(૫) બાળકો, તમારે હજી ઘણી મહેનત કરવાની છે. ....

પ્રશ્ન-૩. (બ) નીચે આપેલા વાક્યોમાં રેખાંકિત કરેલ સર્વનામ કોના માટે વપરાયા છે તે જણાવો

(૧) શિક્ષકે લિંકનને કહ્યું, **તું** આવતીકાલથી બાગકામ કરજે. ....

(અ) લિંકન (બ) શિક્ષક (ક) બાગકામ

(૨) વાલા કેસરિયા **હું** રાઘોબા ! આજ અમરેલીનો સૂબો છું........................

(અ) સૂબો (બ) વાલા કેસરિયા (ક) રાઘોબા

(૩) વાલો કેસરિયો ઘોડા વેચતો. વેચ્યા પછી **એ** ખુશ થતો. ....

(અ) ઘોડા (બ) વાલો કેસરિયો (ક) ખુશ

(૪) રાજુ ખૂબ હોશિયાર છોકરો છતાં **એને** પરીક્ષામાં ચોરી કરી. ....

(અ) છાકરો (બ) રાજુ (ક) હોશિયાર

પ્રશ્ન-૪. નીચેના શબ્દોને શબ્દકોશના ક્રમમાં લખો.

(૧) ગફલત, પરિશ્રમ, નિર્ણય, સંતોષ, પ્રગતિ

....

....

વિષય - ગણિત   ૯. ખોખા અને રેખાચિત્ર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1. ત્રિપરિમાણિય આકારોનું દ્વિપરિણામમાં રેખાંકિત કરે.
2. ત્રિપરિમાણિય મોડેલનો ઉપરથી, બાજુએથી અને સામેથી નિરિક્ષણ કરી તેને રેખાંકિત કરી શકે છે.
3. સમઘન અને લંબઘનની સમજ મેળવે છે.

પ્રશ્ન- 1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(1) નીચેનામાંથી કઇ આકૃતિ સમઘનની છે ?..........................

(A) (B) 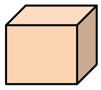 (C) 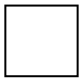 (D) 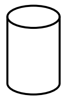

(2) નીચેનામાંથી કઇ આકૃતિ લંબઘનની છે?..........................

(A) 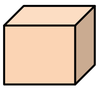 (B) (C) (D) 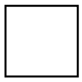

(3) સમઘનને કેટલી બાજુઓ હોય છે ?...............................

(A) 4 (B) 2 (C) 6 (D) 8

(4) આપેલ લંબઘનમાં કેટલી બાજુ લંબચોરસ છે ?.......................

(A) 2 (B) 6 (C) 8 (D) 4

(5) 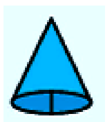 આપેલ ખોખા માટે નીચેનામાંથી કઇ આકૃતિ યોગ્ય છે ?

(A) 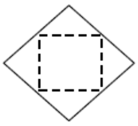 (B) 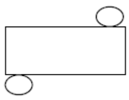 (C) 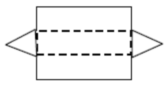 (D)

(6) નીચેનામાંથી કઇ આકૃતિમાંથી ખુલ્લું ખોખું બનાવી શકાય ?.......................

(A) 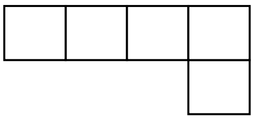 (B) 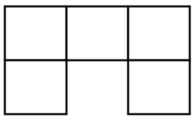 (C) 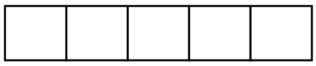 (D) 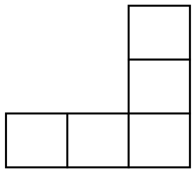

(7) નીચેનામાંથી કઇ આકૃતિમાંથી ખુલ્લું ખોખું બનાવી શકાય નહી ?.....................

(A) 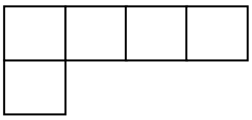 (B) 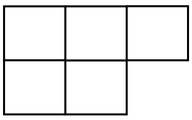 (C) 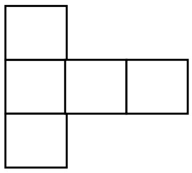 (D) 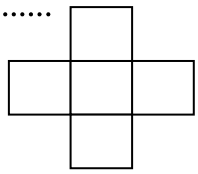

(8) નીચેમાંથી કયા આકારમાંથી સમઘન બનાવી શકાય નહી ?..............................

(A) 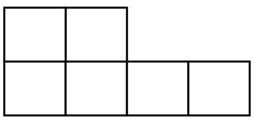 (B) 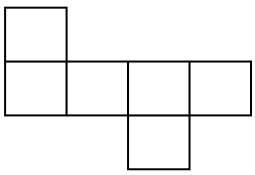 (C) 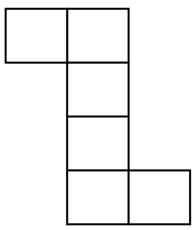 (D) 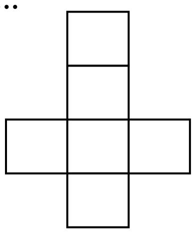

(9) નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ સમઘન છે ?.........................

(A) તેલનો ડબ્બો (B) રમતનો પાસો (C) રબ્બર (D) કંપાસ બોક્સ

પ્રશ્ન-2. નીચે આપેલા દરેક ખોખાને તેમના આકારા સાથે મેળવો અને જોડો.

(1) 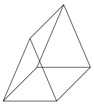 (2) 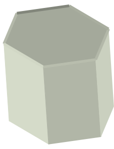 (3) (4) 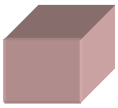 (5) 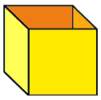 (6) 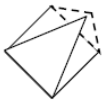

(1) 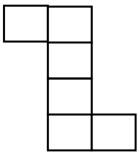 (2) 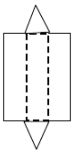 (3) 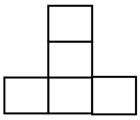 (4) 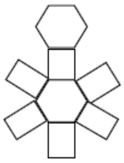 (5) 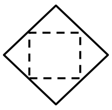 (6) 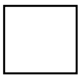

પ્રશ્ન-3. નીચે આપેલા આકારો પૂર્ણ કરો અને તેમના નામ લખો.

(1) 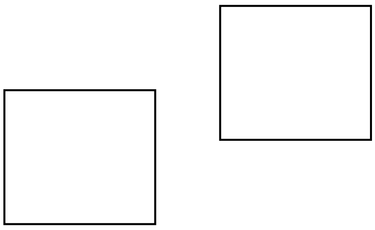 (2) 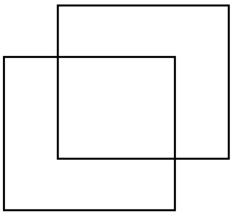

....

પ્રશ્ન-4. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(1) સમઘનની કેટલી બાજુઓ ચોરસ હોય છે ?..

(2) લંબઘનની કેટલી બાજુઓ લંબચોરસ હોય છે ?...

(3) આપેલા મોડેલને જુઓ અને પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

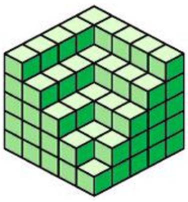

(a) મોડેલને બાજુએથી જોતા કેવું દેખાશે ?........................

(A) 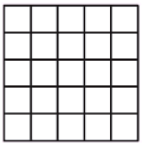 (B) 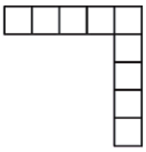 (C) 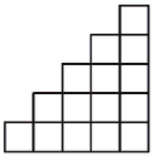 (D) 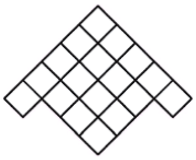

(b) મોડેલને ઉપરથી જોતા કેવું દેખાશે ?........................

(A) 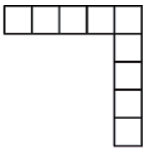 (B) 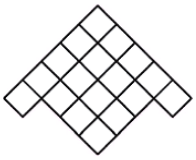 (C) 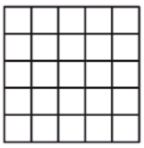 (D) 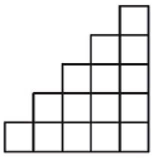

વિષય - સૌની આસપાસ ૯. જમીન

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.15 – સ્થાનિક જમીનની વિવિધતા જાણી તેના બંધારણને સમજી શકે.
1.5.16 – જમીનના ઘટકો વિશે માહિતી મેળવી શકે.
1.5.17 – જમીનના ઘટકોનું વર્ગીકરણ કરી શકે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચેનામાંથી કયું જમીનનું જૈવિક ઘટક નથી ?..........................

(અ) પાંદડાં (બ) સૂક્ષ્મ જીવો (ક) કાંપ (ડ) પ્રાણીઓના મળમૂત્ર

(૨) નીચેનામાંથી કયું જમીનનું અજૈવિક ઘટક નથી ?....................

(અ) પ્રાણીઓના અવશેષો (બ) કાંકરા (ક) રેતી (ડ) માટી

(૩) કઇ જમીન સૌથી વધુ ફળદ્રુપ છે ?.......................

(અ) માટિયાળ (બ) રેતાળ (ક) કાળી (ડ) કાંપાળ

(૪) રેતાળ જમીન માટે નીચેના પૈકી શું સાચુ છે ?...

(અ) સૌથી વધુ ફળદ્રુપ (બ) નિતારણશક્તિ સૌથી વધુ

(ક) નિતારણશક્તિ સૌથી ઓછી (ડ) માટીનું પ્રમાણ વધારે

(૫) કાંપાળ જમીન માટે નીચેના પૈકી શું સાચુ નથી ?...

(અ) કાંપ અને સેન્દ્રિય પદાર્થનું પ્રમાણ વધારે (બ) નિતારણશક્તિ અને ભેજધારણશક્તિ પ્રમાણસર

(ક) સૌથી વધુ ફળદ્રુપ (ડ) પાણીની સંગ્રહ શક્તિ ઓછી

(૬) કેવા પ્રકારની જમીન પર વરસાદ વરસ્યા પછી પાણી દેખાતું નથી ?.................

(અ) રેતાળ (બ) કાંપાળ (ક) માટીયાળ (ડ) બદામી

(૭) કેવા પ્રકારની જમીન પર વરસાદ વરસતાં ચીકણી - લપસણી બની જાય છે ?.......................

(અ) કાંપાળ (બ) કાળી (ક) માટિયાળ (ડ) રેતાળ

(૮) માટિયાળ જમીન માટે નીચેના પૈકી શું સાચું છે ?..

(અ) નિતારણશક્તિ વધારે અને ભેજધારણશક્તિ ઓછી (બ) માટીના કણોનું પ્રમાણ ઓછુ

(ક) કાંપનું પ્રમાણ વધારે (ડ) ભેજધારણશક્તિ વધારે અને નિતારણશક્તિ ઓછી

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) જમીનના ઘટકો કયા કયા છે ?...

....

(૨) જમીનની અંદર કયા કયા જીવજંતુઓ જોવા મળે છે ?...

....

(૩) જમીનમાંથી શું શું મળે છે ?..

....

....

(૪) જમીનના કયા કયા પ્રકાર છે ?..

....

(૫) રંગના આધારે જમીનના પ્રકાર જણાવો..

....

(૬) જમીનમાંથી કયા કયા સેન્દ્રિય પદાર્થો મળી આવે છે ?...

....

(૭) નિતારણશક્તિ એટલે શું ?...

....

(૮) ભેજધારણશક્તિ એટલે શું ?...

....

પ્રશ્ન-૩. તફાવત આપો.

(૧) રેતાળ જમીન અને કાંપાળ જમીન

રેતાળ જમીન	કાંપાળ જમીન
((	

(૨) રેતાળ જમીન અને માટિયાળ જમીન

રેતાળ જમીન	માટિયાળ જમીન

પ્રશ્ન -૪. કૌંસમાં આપેલા માટીના ઘટકોનું જૈવિક અને અજૈવિક ઘટકોમાં વર્ગીકરણ કરો.

(પથ્થર, પાંદડાં, સૂક્ષ્મજીવો, કાંકરા, કાંપ, પ્રાણીઓના અવશેષો, રેતી, પ્રાણીઓના મળમૂત્ર, ચરક, પીંછાં)

જૈવિક ઘટકો	
અજૈવિક ઘટકો	

વિષય - સૌની આસપાસ ૧૦. દિવસ-રાત અને ઋતુઓ

❖ અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ :- 1.5.18 – બાળકો અલગ અલગ સમયે અવલોકન કરી લાંબા-ટૂંકા રાત-દિવસ અને ચંદ્ર ઉગવાના સમયની સમજ કેળવી શકે. 1.5.19 – વિવિધ ઋતુઓ વિશે જણાવી શકશે.
1.5.20 – ઋતુઓ પ્રમાણે પહેરાતાં પોશાકો વિશે જાણી શકશે.
1.5.21 - ઋતુઓની માનવજીવન પર થતી અસરો વિશે જાણી શકશે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ઉનાળાની ઋતુમાં આપણે કેવો પોશાક પહેરીએ છીએ ?......................................

(અ) ગરમ અને જાડા (બ) ઊનના ગરમ (ક) પાતળા અને સુતરાઉ (ડ) રેઈનકોટ

(૨) કયા મહિનામાં દિવસ સૌથી લાંબો અને રાત સૌથી ટૂંકી હોય છે ?...............................

(અ) જૂન (બ) ફેબ્રુઆરી (ક) ડિસેમ્બર (ડ) સપ્ટેમ્બર

(૩) કયા મહિનામાં દિવસ સૌથી ટૂંકો અને રાત સૌથી લાંબી હોય છે ?.............................

(અ) માર્ચ (બ) ઑક્ટોબર (ક) ડિસેમ્બર (ડ) જૂન

(૪) જાડાં અને ગરમ કપડાં કઇ ઋતુમાં પહેરીએ છીએ ?.....................................

(અ) ઉનાળો (બ) શિયાળો (ક) ચોમાસું (ડ) ગ્રીષ્મ

(૫) રેઈનકોટ અને છત્રી પહેરીને ફરવું પડે એ ઋતુ કઇ છે ?.............................

(અ) શિશિર (બ) વસંત (ક) હેમંત (ડ) વર્ષા

(૬) નવેમ્બર થી ફેબ્રુઆરી માસ દરમિયાન કઇ ઋતુ અનુભવાય છે ?..........................

(અ) ચોમાસુ (બ) વર્ષા (ક) શિયાળો (ડ) ઉનાળો

(૭) ઉનાળાની ઋતુ કયા કયા માસ દરમિયાન અનુભવાય છે ?..

(અ) નવેમ્બર થી ફેબ્રુઆરી (બ) માર્ચ થી જૂન (ક) જુલાઇ થી ઑક્ટાબર (ડ) આપેલા તમામ

(૮) નીચેનામાંથી કયા કયા માસ દરમિયાન વરસાદ પડે છે ?.................................

(અ) નવેમ્બર થી ફેબ્રુઆરી (બ) માર્ચ થી જૂન (ક) જુલાઇ થી ઑક્ટાબર (ડ) આપેલા તમામ

(૯) કેરી, તડબૂચ અને શક્કરટેટી ખાવાની ઋતુ એટલે કઇ ઋતુ ?.............................

(અ) ઉનાળો (બ) ચોમાસુ (ક) શરદ (ડ) શિયાળો

(૧૦) નીચેનામાંથી કયા ફળ શિયાળામાં ખવાય છે ?...............................

(અ) જાંબુ (બ) બોર (ક) કેરી (ડ) શક્કરટેટી

(૧૧) કયા દિવસે લાંબામાં લાંબો દિવસ અને ટૂંકામાં ટૂંકી રાત હોય છે ?..

(અ) ૨૨ મી ડિસેમ્બર (બ) ૨૩ મી સપ્ટેમ્બર (ક) ૨૧ મી જૂન (ડ) ૨૩ મી માર્ચ

(૧૨) કયા દિવસે ટૂંકામાં ટૂંકો દિવસ અને લાંબામાં રાત હોય છે ?.................................

(અ) ૨૨ મી ડિસેમ્બર (બ) ૨૩ મી સપ્ટેમ્બર (ક) ૨૧ મી જૂન (ડ) ૨૩ મી માર્ચ

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) જ્યારે દિવસ લાંબો હોય છે, ત્યારે આપણે કેવો પોશાક પહેરીએ છીએ? શા માટે ?.......................

....

....

....

(૨) જ્યારે દિવસ ટૂંકો હોય છે, ત્યારે આપણે કેવો પોશાક પહેરીએ છીએ ? શા માટે ?.......................

....

....

....

(૩) સપ્ટેમ્બર અને ઓગષ્ટ માસમાં આપણે કેવો પોશાક પહેરીએ છીએ ? શા માટે ?..........................

....

....

(૪) કયા કયા દિવસે રાત અને દિવસ બન્ને સરખા હોય છે ?...

....

(૫) મોટાભાગનાં શાકભાજી બારેમાસ મળતા થયા છે ? શા માટે ?...

....

....

(૬) કઇ ઋતુમાં રોગોનું પ્રમાણ વધારે હોય છે ? શા માટે ?...

....

....

પ્રશ્ન-૩. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ - બ
(૧) ઋતુ પરિવર્તન		(૧) રોગચાળો, કાગળની હોડી, રેઇનકોટ
(૨) રાત - દિવસ થવા		(૨) ગરમ કપડાં, જામફળ, વટાણાં
(૩) ચોમાસું		(૩) પૃથ્વીનું સૂર્યની આસ પાસ ફરવું
(૪) શિયાળો		(૪) ઝીણા કપડાં, કેરીનો રસ, હોળી
(૫) ઉનાળો		(૫) પૃથ્વીનું પોતાની ધરી પર ફરવું

પ્રશ્ન-૪. ઋતુ પ્રમાણે તહેવાર, ફળ , શાકભાજીનું વર્ગીકરણ કરો.

(જનમાષ્ટમી, જામફળ, ગાજર, જાંબુ, હોળી, નાતાલ, ફ્લાવર, પરવળ, ભીંડા, ઉત્તરાયણ, રામનવમી, રક્ષાબંધન, કેરી, બોર, કારેલાં, તડબૂચ, કાકડી)

શિયાળો	
ઉનાળો	
ચોમાસુ	

विषय - हिन्दी 10. सीखो

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ - 1.5.2 / 2.5.4 /4.5.3 / 4.5.4 / 2.5.5

प्रश्न-१.काव्य में से संज्ञा, विशेषण और क्रियावाचक शब्दों को ढूंढिए और वर्गीकृत कीजिए |

संज्ञा	विशेषण	विशेषण

प्रश्न-२. निचे दिए गए संज्ञा, विशेषण और क्रियावाचक शब्दों का वाक्यमे प्रयोग कीजिए |

(१) हिमालय, ऊँचा :- ....

(२) साजन ,लिखना :- ....

(३) गाय , सफ़ेद :- ....

(४) बच्चे, खेलना :- ....

(५) चिड़िया, छोटा :- ....

(६) शक्करकंद, मीठा :- ....

प्रश्न-३. काव्यमे से निम्नलिखित भावार्थवाली पंक्तियाँ लिखिए |

१. हमें सुंदर विचार प्रकट करने चाहिए |

....

२. हमें दुखमे धीरज रखनी चाहिए |

....

३. हमें विनम्र बनना चाहिए |

....

४. हमें अपने जीवन में आगे ही बढते रहना चाहिए |

....

प्रश्न- ४. निचे दिए गए प्रश्नों के लिए सही विकल्प चुनिए

(१) मिलना और मिलाना हमें कौन सिखाता है ?

(अ) फूल (ब) सूरज (क) दूध और पानी (ड) दीपक

(२) 'सूर्य' शब्द के लिए काव्यमे कौन सा शब्द का प्रयोग किया गया है ?

(अ) सूरज (ब) रवि (क) भानू (ड) आकाश

(३) 'उन्नति करना' भाव से सबंधित कौन सा मुहावरा काव्य में दिया गया है ?

(अ) उपर चढना (ब) ऊँचे चढना (क) आगे बढ़ना (ड) उपर चलना

(४) हमें एक दूसरे के साथ मिल- जुल कर रहने की सीख कौन देता हैं ?

(अ) लता और पैड (ब) हवा के झोंकों (क) पतझड के पैड (ड) इनमे से कोइ नहीं

(५) 'अवनी' शब्द के लिए काव्यमे कौन सा शब्द का प्रयोग किया गया है ?

(अ) वसुधा (ब) धरती (क) धरा (ड) पृथ्वी

(६) (पानी, जल, धारा, नीर) शब्दजूथ में अर्थ के द्रष्टिकोण से अलग शब्द बताइए |

(अ) धारा (ब) पानी (क) नीर (ड) जल

(७) "शीश झुकाना" मुहावरे का अर्थ क्या है ?.....................................

(अ) प्रार्थना करना (ब) वंदन करना (क) विनम्र होना (ड) दर्शन करना

(८) मोहन सच्चा बालक था | वाक्य में विशेषण बताईए |

(अ) मोहन (ब) बालक (क) था (द) सच्चा

प्रश्न-४. काव्य पंक्तियाँ पूर्ण कीजिए और गान कीजिए |

१. सूरज की .... २. जलधारा से ....

....

....

.... गले लगाना | ....पर चढना |

प्रश्न-५. निचे दिए गए प्रश्नोंके उत्तर दीजिए |

(१) कवितामें प्रकृति के किन- किन तत्वों की बात कही गई है ? ....

....

....

(२) हवा के झोंको से हमें क्या सीख मिलती है ?...

....

(३) दुख मे धीरज रखना हमें कौन सिखाता है ?...

....

(४) मछली से हमें क्या सीख मिलती है ?...

....

(५) हमें सदा गाते रहने की सीख कौन देता है ?...

....

(६) तरु की झुकी डालियों से हमें क्या सिखा मिलती है ?..

विषय - हिन्दी ११. सच्चा बालक

❖ अध्ययन निष्पति - 1.5.1 / 2.5.3 / 4.5.5 / 3.5.2 / 5.5.4

प्रश्न -१. पाठ्यपुस्तक के पान नं - ७५ पर दिए गए परिच्छेद को पढ़िए, समजिए और प्रश्नों के जवाब लिखिए |

लड़के ने अपनी सदरी को फाड़कर उसमें छुपी अशरफियाँ निकालीं। उन्हें सरदार के सामने रखते हुए कहा, "यह देखो।"

सरदार (आश्चर्य से) - "लड़के ! अशरफियों को इस प्रकार से रखने का उपाय तुम्हें किसने बताया ?"
लड़का - "मेरी माँ ने इनको सदरी के अस्तर में सी दिया था जिससे किसी को पता न चले।"

सरदार - "तो तूने अशरफियों का पता हमें क्यों बता दिया ?"

लड़का - "मैं झूठ कैसे बोलता ? मेरी माँ ने कहा था, "बेटा, सदैव सच बोलना। झूठ बोलना पाप है।"

सरदार (डाकुओं से) - "यह छोटा बच्चा अपनी माँ का इतना कहना मानता है कि ऐसे संकट में भी झूठ नहीं बोला। हम लोग बड़े होकर भी ईश्वर के बताए नेक रास्ते पर नहीं चलते और लूटमार करते रहते हैं।"

(१) 'सदरी' शब्द का अर्थ क्या है ?

(अ) कुर्ता (ब) जाकिट (क) शर्ट (ड) दिए गए सभी

(२) 'अस्तर' किसे कहते है ?...

....

(३) सोने के सिक्को को क्या कहते है ? ....

(४) "झूठ बोलना पाप है" लड़का किस से सीखा था ?..

....

(५) 'नेक रास्ते पर चलना' मुहावरे का अर्थ क्या है ?

(अ) ठीक रास्ते पर चलना (ब) सही रास्ते पर चलना

(क) रास्ते को देखकर चलना (ड) अच्छी तरह से चलना

(६) लडके ने अशर्फियाँ कहाँ छुपाई थी ?...

....

(७) 'सच' शब्द का विलोम (विरोधी) शब्द लिखिए | ....

प्रश्न- २. निचे दिए गए प्रश्नों के लिए सही विकल्प चुनिए|

(१) 'यात्रियों का समूह' शब्दजूथ के लिए एक शब्द बताइए | ....

(अ) मुसाफ़िर (ब) यात्री (क) काफिला (ड) इनमे से कोई नही

(२) लडके के पास कितनी अशरफियाँ थी ?.................................

(अ) २० (ब) ४० (क) ५० (ड) ३०

(३) विलोम शब्द के लिए सही जोड़ पहचानिए |

(अ) ईश्वर × प्रभु (ब) माँ × जननी (क) सच × सत्य (ड) नेक × बेईमान

(४) समानार्थी शब्द के लिए सही जोड़ पहचानिए |

(अ) सच - झूठ (ब) जननी - माता (क) बड़ा - छोटा (ड) पास - दूर

(५) अब्दुल कादिर की समाधि कहाँ है ?...............................

(अ) बगदाद (ब) दमास्कस (क) मक्का (ड) मदीना

(६) लडकेने डाकुओं को क्यों बता दिया की मेरे पास ४० अशर्फियाँ है ?.......................................

(अ) लड़का डाकुओं से डर गया था | (ब) लड़का बचपन से ही सच बोलता था |

(क) लडके की माँ ने सदैव सच बोलने की सिख दी थी | (ड) डाकू कड़ककर बोला इसलिए |

(७) सच बोलनेवाला लड़का बडा होकर क्या बना ?.....................................

(अ) महान संत (ब) महान कलाकार (क) महान नेता (ड) महान राजा

प्रश्न- ३. निचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए |

(१) काफिला कहाँ जा रहा था ?...

(२) डाकू ने लडके से क्याँ पूछा ?..

....

(३) लड़के की माँ ने अशरफियाँ कहाँ रखकर लड़के को दी थी ? क्यों..

....

....

(४) लड़के की बात सुनकर डाकुओं पर क्या असर पड़ा ?...

....

....

(५) वह लडका किस नाम से प्रसिध्ध है ?...

....

प्रश्न-४. निचे दिए गए मुहावरे का अर्थ देकर वाक्यमे प्रयोग कीजिए |

(१) कड़ककर बोलना :- ....

वाक्य :- ....

(२) आंखो का तारा होना :- ....

वाक्य :- ....

(३) घुटने टेकना :- ....

वाक्य :- ....

(४) बात काटना :-..

वाक्य :- ....

प्रश्न-५. पाठ्यपुस्तक के पान नं - ७७ पर दिए गए अखबार को पढ़िए, समजिए और प्रश्नों के जवाब लिखिए

(१) अखबार में छपा समाचार कब प्रसिद्ध हुआ है?

....

(२) समाचारमें किस शहर के गणेशोत्सव की बात की गई है ?

(अ) सूरत (ब) अहमदाबाद (क) वडोदरा (ड) भरूच

(३) समाचार में छपे राजमहेल रोड स्थित युवक मंडल का नाम लिखिए |

....

(४) ताडफलिया युवक मंडलने ईस बार कौन सी सामग्री का उपयोग करके गणेशजी की प्रतिमा बनाने को तय किया है ?

(अ) मिट्टी (ब) पी.ओ.पी (क) लकड़ी (ड) चाँदी

(५) 'प्रतिमा ' शब्द का समानार्थी शब्द दीजिए | ....

(६) गणेशजी की प्रतिमा बनाने के लिए कहाँ से मूर्तिकार आये है ?

....

प्रश्न-६. नीचे दिए गए विषय पर पाँच - सात वाक्य लिखिए |

(१) मेरी प्रिय सब्जी

....

....

....

....

....

....

....

प्रश्न-७. निचे दिए गए प्रसंग को पढकर आप बताईए की राजू की जगह आप होते तो क्या करते ?

शर्दी का मौसम चल रहा था | राजू रोज की तरह सुबह में चलने के लिए निकला था | चलते चलते उसने सड़क के किनारे एक बूढ़े आदमी को चिल्लाते हुए सूना | राजू ने पास जाकर देखा तो वह बुढा आदमी ठंड से ठिठुर रहा था, उसका शरीर अक्कड गया था | राजू ने तुरंत अपना जाकिट उनको पहना दिया और उसे तुरंत अस्पताल मे पहुँचाया |

नीचे दी गई बच्चो की राय को पढकर जो सही है इनके सामने **'हाँ'** और जो सही नहीं है इनके सामने **'ना'** कीजिए

नकुल	दूसरे लोग देखकर चले जाते थे में भी उन लोगो की तरह चला जाता			शालिनी	में उसे अस्पताल पहुंचाने में अपना समय बर्बाद नहीं करती		
हार्दिक	में राजू की तरह ही करता			कार्तिक	में १०८ को फोन लगाता और उनको अस्पताल में पहुँचाता		
नरेश	में बूढ़े आदमी के लिए अपने घर से कम्बल ले आता और उनको देता		नैना	में तो पुलिस को जान कर देती	पुलिस अस्पताल में ले जाती		

વિષય - અંગ્રેજી 4 – I am learning an English

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 5.5.2 / 3.5.4 / 4.5.2/ 1.5.4

Q – 1. Activity -2 મા આપેલ કાવ્ય મુજબ કૌંસમાં આપેલા શબ્દનો ઉપયોગ કરી કાવ્યમાં ખાલીસ્થાનની પૂર્તતા કરો અને કાવ્યનું ગાન કરો.

(Playing)

Playing,.......................................
.... in the morning;
....
....
Playing when the sun goes down.

(Running)

Running,.......................................
.... in the morning;
....
....
Running when the sun goes down.

Q – 2. આપેલા ચિત્ર માટે કૌંસમાં આપેલા ક્રિયાવાચક શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરો અને લખો.

(eating, washing, writing, sleeping, jumping, riding, playing, reading, cooking, bathing)

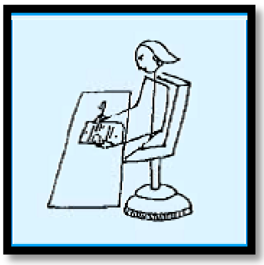 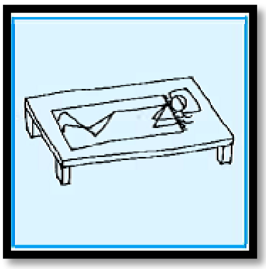 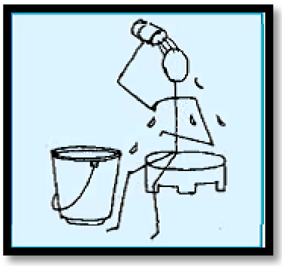

________ ________ ________ ________ ________

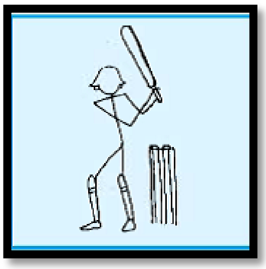 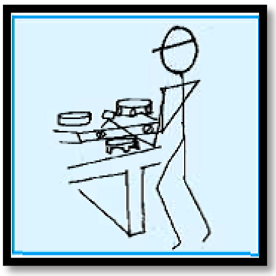 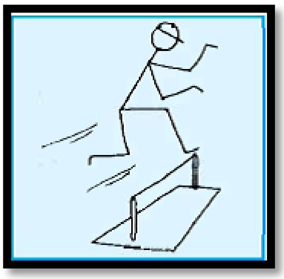 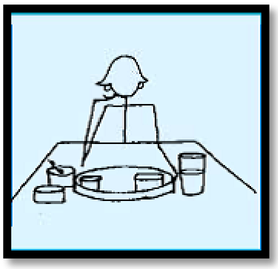 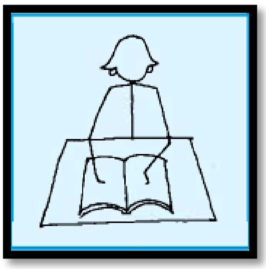

________ ________ ________ ________ ________

Q -3. ઉદાહરણ પ્રમાણે કૌંસમાં આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્યો બનાવો.

ઉદાહરણ- (Neha , running fast) - who is running fast ?
Neha is running fast.

1.(Seema, reading story book)	3.(Nitin, eating an apple) ....
2. (Raghav, playing football)	4.(Krupa, drawing picture) ....

Q - 4. નીચે આપેલ ચિત્રનું એક વાક્યમાં વર્ણન કરો.

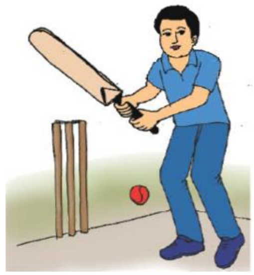

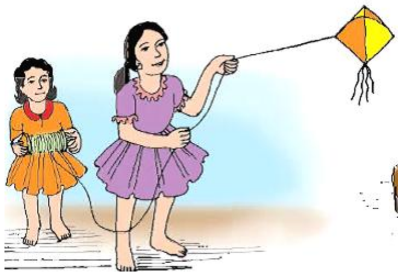

Q – 5.(a) નીચે કેટલાંક શબ્દો આપેલા છે. તે કયાં ઉત્સવને લાગું પડે છે તે નીચેનાં કોષ્ટકમાં લખો.

(colours, rangoli, Happy Birthday , garba-dance , balloons, crackers, a lamp, ribbons, candles, Happy Holi, colouring, garba –song, sweets, Happy Diwali)

Holi	Diwali	Navratri	Birtday

Q – 5.(b) સાચા વિધાનો સામે ***'TRUE'*** અને ખોટા વિધાનો સામે ***'FALSE'*** લખો.

(1) We perform garba –dance on Holi . ☐

(2) We make Rangoli on Diwali. ☐

(3) We colouring on Holi. ☐

(4) We firing crackers on Navratri. ☐

Q – 5.(c) યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

A	Answer	B
(1) Happy Holi		(1) Christmas
(2) Happy Diwali		(2) New Year
(3) Merry Christmas		(3) Holi
(4) Idd Mubarak		(4) Diwali
(5) Happy New Year		(5) Idd

વિષય - ગુજરાતી ૧૧. હિંડોળો

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.4 / 2.5.10 / 4.5.2

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) 'હિંડોળો' કાવ્યનો પ્રકાર .... છે.

(અ) પ્રકૃતિગીત (બ) સોનેટ (ક) પ્રાર્થનાગીત (ડ) લોકગીત

(૨) કાવ્યમાં 'રૂઆબદાર ચાલ ' માટે કયો શબ્દ પ્રયોજાયો છે ? ....

(અ) ભપકાદાર (બ) ચટકંતી (ક) રાઠોડી (ડ) કિનખાબી

(૩) બાવડા પર પહેરવાનાં ઘરેણાંને શું કહેવાય ?.................................

(અ) બાજુબંધ (બ) કડલાં (ક) ચૂડી (ડ) બંગડી

(૪) પગે પહેરવાનું એક ઘરેણું કયું છે ?...

(અ) બાજુબંધ (બ) કડલાં (ક) ચૂડી (ડ) બંગડી

(૫) શબ્દકોશના ક્રમ માટે નીચેનામાંથી કઇ શબ્દહરોળ સાચી છે ?...

(અ) સુરવાલ, મોજડી, આંબો, હિંડોળો, રૂપું (બ) રૂપું, મોજડી, સુરવાલ, હિંડોળો, આંબો

(ક) આંબો, મોજડી, રૂપું, સુરવાલ, હિંડોળો (ડ) હિંડાળો, સુરવાલ, રૂપું, મોજડી, આંબો

(૬) વૃક્ષ - વૃક્ષો, બાળક - બાળકો, પાટલી - ....

(અ) પાટલાં (બ) પાટલીઓ (ક) પાટલો (ડ) આપેલા તમામ

(૭) જરીબુટ્ટાના વણાટનું કાપડ એટલે કેવું કાપડ ?..

(અ) રાઠોડી (બ) રેશમી (ક) મેવાડી (ડ) કિનખાબી

(૮) કાવ્યમાં વા'લો શબ્દ કોની માટે પ્રયોજાયો છે ?..

(અ) શ્રીકૃષ્ણ (બ) કાનુડો (ક) કનૈયો (ડ) આપેલા તમામ

પ્રશ્ન- ૨.નીચે આપેલા વાક્યો પરથી ઉદાહરણ પ્રમાણે પ્રશ્નો બનાવો.

ઉદાહરણ- કડલાં રૂપાનાં બનેલાં છે. <u>કડલાં શાના બનેલાં છે ?</u>

(૧) હિંડોળો સોનાની સાંકળે બાંધ્યો છે. ....

(૨) હિંડોળો આંબાની ડાળે બાંધ્યો છે. ....

(૩) શ્રીકૃષ્ણની ચાલ ચટકંતી છે. ....

(૪) શ્રીકૃષ્ણએ મેવાડી પાઘડી પહેરી છે. ....

પ્રશ્ન-૩. નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.

(૧) શ્રી કૃષ્ણએ માથે શું પહેર્યુ છે ?..

(૨) શ્રી કૃષ્ણએ કેટલી આંગળીએ વેઢ પહેર્યા છે ?...

....

(૩) પલાણ એટલે શુ ?...

(૪) વેઢ કોને કહેવાય ?..

(૫) હિંડોળો શાનાથી બાંધેલો છે ?..

(૬) શ્રી કૃષ્ણ કેવી રીતે ચાલે છે ?...

(૭) બેરખો એટલે શું ?...

પ્રશ્ન-૪. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ - બ
(૧) સોનાની		(૧) ચાલ
(૨) રૂપાનાં		(૨) સુરવાલ
(૩) કિનખાબી		(૩) મોજડી
(૪) પિત્તળિયાં		(૪) કડલાં
(૫) રાઠોડી		(૫) સાંકળ
(૬) ચટકંતી		(૬) મોળિયું
(૭) મેવાડી		(૭) પલાણ

પ્રશ્ન-૫. નીચેની અધૂરી કાવ્યપંક્તિઓ પૂર્ણ કરો.

(૧) પગે રાઠોડી ....

....ચાલ,

....

....

....વેઢ,

વા'લો મારો, હીંચે હિંડોળે.... આંબાની ડાળ.

(૨) સોનાની..

....ચાર,

....

....

....સુરવાલ,

વા'લો મારો, હીંચે હિંડોળે.... આંબાની ડાળ.

પ્રશ્ન-૬. નીચે આપેલા સંકેતો માટે કૌંસમાં આપેલા સૂચનો પૈકી યોગ્ય સૂચનો શોધીને લખો.

(ધુમ્રપાન નિષેધ, પાણી બચાવો, મોબાઇલનો ઉપયોગ કરવો નહી, ગમે ત્યાં થૂંકવું નહી, રાહદારી ક્રોસિંગ)

____

____

વિષય - ગુજરાતી ૧૨. અપંગના ઓજસ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.3 / 1.5.4 / 4.5.5 / 5.5.3

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) વૉલ્ટર કોને “શાંત રહો મૂંગા દોસ્તો” કહેતો હતો ?..............................

(અ) પોતાના પગને (બ) પોતાની માતાને (ક) ડૉક્ટરોને (ડ) ભગવાનને

(૨) વૉલ્ટરને બાળપણમાં કયો રોગ થયો હતો ?..................................

(અ) થેલેસેમિયા (બ) મેલેરિયા (ક) ડાયાબીટીસ (ડ) બાળલકવા

(૩) વૉલ્ટરે ઑલિમ્પિકમાં કઇ રમતમાં વિશ્વવિક્રમ સ્થાપ્યો ?..............................

(અ) લાંબીકૂદ (બ) ઊંચીકૂદ (ક) દોડ (ડ) ગોળાફેંક

(૪) વૉલ્ટરે કયા ઑલિમ્પિકમાં ઊંચીકૂદની રમતમાં વિશ્વવિક્રમ સ્થાપ્યો ?..............................

(અ) પંદરમાં (બ) દસમાં (ક) બારમાં (ડ) સોળમાં

(૫) લકવાના દર્દીએ આધાર માટે પહેરવા પડતા સાધનને શું કહેવાય ?..............................

(અ) લાકડાની ઘોડી (બ) સ્ટેન્ડ (ક) કેલિપર્સ (ડ) રીંગ

(૬) પંદરમી ઑલિમ્પિક સ્પર્ધા કયા શહેરમાં યોજાઇ હતી ?..................................

(અ) બોમાન્ટ (બ) હેલસિંકી (ક) ટોક્યો (ડ) દિલ્લી

(૭) નીચેનામાંથી કયો શબ્દ ‘ પરુર્ષાથ’ નો સમાનાર્થી નથી ?..............................

(અ) પરિશ્રમ (બ) શ્રમ (ક) મહેનત (ડ) પ્રારબ્ધ

(૮) “વૉલ્ટર અપંગ હતો, પણ એનો <u>નિર્ધાર</u> અડગ હતો” અહીં નિર્ધાર એટલે ....

(અ) ધ્યેય (બ) શ્રધ્ધા (ક) નિર્ણય (ડ) મંજીલ

(૯) (ઓજસ, પારંગત, પ્રતિભા, તેજ) શબ્દજૂથ પૈકી કયો શબ્દ અર્થની દષ્ટિએ જુદો પડે છે ?...............

(અ) પારંગત (બ) પ્રતિભા (ક) ઓજસ (ડ) તેજ

(૧૦) રાકેશ, રોશની અને રેશ્મા ભણે છે. .... કાલે પરીક્ષા આપશે.

(અ) બધા (બ) અમે (ક) બધાં (ડ) તે

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) વૉલ્ટરની માતા પોતાના અપંગ પુત્ર માટે શું કરતી હતી ?...

....

....

(૨) વૉલ્ટરે સ્નાયુઓને જીવંત કરવા શું કર્યું ?...

....

....

(૩) ડૉક્ટરોએ વૉલ્ટર માટે શું કહ્યું ?..

....

....

(૪) હરીફાઇના મેદાનમાં કઇ કઇ રમતો રમાતી હતી ?...

....

(૫) ઑલિમ્પિક્સ એટલે શું ?..

....

(૬) વૉલ્ટરને, ઇનામ મેળવી પાછા ફરતા છોકરા પાસેથી શું પ્રેરણા મળી ?......................................

....

....

(૭) બાળપણમાં વૉલ્ટરને કયો રોગ થયો ? તે રોગથી વૉલ્ટરની શી દશા થઇ ?..

....

....

પ્રશ્ન-૩. નીચેના ફકરામાં યોગ્ય જગ્યાએ વિરામચિહ્નો મૂકી ફકરો ફરીથી લખો.

જ્યાં જાતે ચલાતુંય નથી ત્યાં વળી આવો અને આટલો ઊંચો કૂદકો મારવાની વાત કેવી પણ ત્યાં તો એને એની માતાના શબ્દો યાદ આવ્યા જો તું હિંમત નહિ હારે તો તું જે ધારીશ તે કરી શકીશ

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૪. નીચે આપેલા વાક્યોમાં લીટી દોરેલાં સર્વનામો ખોટાં લખેલા છે. તેને સુધારીને વાક્ય ફરીથી લખો.

(૧) વૉલ્ટર અપંગ હતો, પણ <u>તેનો</u> નિર્ધાર અડગ હતો.

....

(૨) શાબાશ બેટા શાબાશ, <u>હું</u> જરૂર કૂદકા લગાવી શકીશ.

....

(૩) મુકેશ જાય છે. <u>એણે</u> કહો સાંજે ઘેર જલદી આવે.

....

(૪) વૉલ્ટરે વિશ્વવિક્રમ સ્થાપ્યો. <u>એને</u> બતાવ્યું કે અપંગ અથવા અશક્ત <u>તે</u> લાચાર કે અસહાય નથી.

....

વિષય - ગણિત ૧૦. દસમો અને સો મો ભાગ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1. આપેલ સંખ્યાનું અપૂર્ણાક સ્વરૂપ દર્શાવે અને તેને આધારિત માહિતીનું અર્થઘટન કરે.
2. દશાંશ અપૂર્ણાકની સમજ મેળવે.
3. લંબાઇ અને નાણાનાં એકમોમાં દસમો અને સો મો ભાગની સમજ મેળવે.

પ્રશ્ન- 1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(1) 1 સે.મી. ના દસમાં ભાગને .... કહે છે.

(અ) મીટર (બ) મિલિમીટર (ક) કિલોમીટર (ડ) સેન્ટીમીટર

(2) 0.7 સે.મી. = ...મિલિમીટર

(અ) 7 (બ) 70 (ક) 700 (બ) 0

(3) 1. મીટરના સો મા ભાગને .... કહે છે.

(અ) મીટર (બ) મિલિમીટર (ક) કિલોમીટર (ડ) સેન્ટીમીટર

(4) 50 સે.મી. = ...મીટર

(અ) 50 (બ) 0.5 (ક) 5 (બ) 0.05

(5) 9 સે.મી. = ...મીટર

(અ) 90 (બ) 9 (ક) 0.09 (બ) 0.9

(6) 1 પૈસો એ 1 રૂપિયાનો કેટલામો ભાગ છે ?......................

(અ) એક (બ) દસ (ક) સો (ડ) હજાર

(7) 75 પૈસાને .... રીતે પણ લખી શકાય.

(અ) 0.75 રૂ. (બ) 0.75 પૈસા (ક) 75 પૈસા (બ) 75 રૂ.

(8) 2.50 રૂ. એટલે ....રૂ. અને .... પૈસા

(અ) 25 રૂ. અને 0 પૈસા (બ) 2 રૂ. અને 5 પૈસા (ક) 20 રૂ. અને 50 પૈસા (ડ) 2 રૂ. અને 50 પૈસા

(8) 40.5 સેમી એટલે .... સેમી અને .... મિલિમીટર.

(અ) 40 સેમી અને 5 મિલિમીટર (બ) 4 સેમી અને 50 મિલિમીટર

(ક) 40 સેમી અને 50 મિલિમીટર (ડ) 400 સેમી અને 5 મિલિમીટર

(9) 5 પૈસા = ... રૂપિયા

(અ) 0.5 (બ) 0.05 (ક) 50 (બ) 5

(9) 3 મીટર અને 5 સેમી = ... મીટર

(અ) 3.50 (બ) 350 (ક) 3.05 (બ) 35

(5) 99 સે.મી. = ...મીટર

(અ) 9.9 (બ) 9.90 (ક) 0.9 (બ) 0.99

પ્રશ્ન- 2. નીચે આપેલા જોડકાં યોગ્ય રીતે જોડો.

$^{1}/_{2}$ રૂપિયા	10 પૈસા	0.25 રૂપિયા
$^{1}/_{4}$ રૂપિયા	50 પૈસા	0.10 રૂપિયા
$^{1}/_{10}$ રૂપિયા	90 પૈસા	0.07 રૂપિયા
$^{7}/_{100}$ રૂપિયા	75 પૈસા	0.50 રૂપિયા
$^{3}/_{4}$ રૂપિયા	25 પૈસા	0.90 રૂપિયા
$^{90}/_{100}$ રૂપિયા	7 પૈસા	0.75 રૂપિયા

પ્રશ્ન- 3. નીચે આપેલા દાખલા ગણો.

(1) એક દિવાસળીની કિંમત 0.50 રૂ. હોય તો 4.50 રૂ. માં કેટલી દિવાસળી ખરીદી શકાય ?

(2) એક પેનની કિંમત ૫.૫૦ રૂ. હોય, તો ૧૦ પેનની કિંમત કેટલી થાય ?

(3) એક પતંગની કિંમત 2.50 રૂ. હોય તો એક કોડી પતંગની કેટલી કિંમત થાય ?

(4) નયન પાસે 1 રૂ. નો એક સિક્કો, 2 રૂ. ના બે સિક્કા અને 5 રૂ. નો એક સિક્કો છે. તે 8.75 રૂ. ના ભાવનો એક સાબુ ખરીદે છે. તો હવે તેની પાસે કેટલા રૂપિયા વધશે ?

(5) કાજલ પાસે 70 રૂ. છે. તે એક ડઝન કેળાં અને ત્રણ સાબુ ખરીદે છે. જો તેને બે પેન ખરીદવી હોય તો શું તે પેન ખરીદી શકશે ? એક કેળાના 2.50 રૂ, એક સાબુના 8.75 રૂ. અને એક પેનના 6.50 રૂ. કિંમત છે.

પ્રશ્ન- 4. પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર 143 પર આપેલ કોષ્ટકને આધારે દાખલા ગણો.

(1) રાહુલના મામા ઈગ્લૅન્ડ થી 50 પાઉન્ડ મોકલે છે. તો રાહુલ પાસે ભારતીય ચલણ પ્રમાણે કેટલા રૂપિયા થાય ?	(2) સેજલને 840 રૂ. ના બદલામાં કેટલા યુઆન મળે ?
(1) લલિત પાસે 960 રૂ. છે તે સાઉથ આફ્રિકામાં જાય તો તેને કેટલા રેન્ડ મળે ?	(4) માજીદના પિતાજી સાઉદી અરેબિયાથી 200 દિરહામ મોકલે છે. માજીદ તેમાંથી 2500 રૂ. કોલેજની ફી ભરે છે, તો હવે તેની પાસે કેટલા રૂપિયા વધે ?
(5) વંદનાના પિતાજી અમેરિકામાં કામ કરે છે. તેમને પગાર પેટે 1100 ડોલર મળે છે. અને અલ્પનાના પિતાજી જર્મનીમાં કામ કરે છે. તેમને પગાર પેટે 1000 યુરો મળે છે, તો પગાર પેટે ભારતીય ચલણ મુજબ કોને વધારે રૂપિયા મળે ? કેટલા ?	

પ્રશ્ન-5. નીચેના કોષ્ટકમાં બપોરે ૨:૦૦ કલાકે દરેક શહેરનું તાપમાન નોંધવામાં આવેલું છે. તેને આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

શહેર	તાપમાન (^{0}C)
અમદાવાદ	26.4^0C
સુરત	18.6^0C
વડોદરા	20.2^0C
રાજકોટ	21.8^0C
નલિયા	7.1^0C

(1) કયા શહેર સૌથી વધારે ગરમ છે? કયા શહેરનું તાપમાન સૌથી ઓછું છે ?

....

(2) કયા શહેરનું તાપમાન સૌથી ઓછું છે ?

....

(3) અમદાવાદનું તાપમાન નલિયાના તાપમાન કરતાં કેટલું વધારે છે?.................................

(4) વડોદરાનું તાપમાન અમદાવાદના તાપમાન જેટલું વધે તે માટે કેટલો વધારો જરૂરી છે ?

....

(5) રાજકોટ અને સુરતના તાપમાન વચ્ચે કેટલો તફાવત છે ?...

(6) નલિયાનું તાપમાન 0^0C થવા માટે કેટલું તાપમાન ઓછું થવું જોઇએ ?...................................

વિષય - ગણિત ૧૧. ક્ષેત્રફળ અને પરિમિતિ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1. નિયમિત આકાર ધરાવતી વસ્તુઓનાં ક્ષેત્રફળ અને પરિમિતિ સૂત્રની મદદથી શોધે.
2. રોજીંદા જીવનમાં ક્ષેત્રફળ અને પરિમિતિ આધારિત વિવિધ ગણતરી કરે અને કોયડાઓનો ઉકેલ મેળવે.

પ્રશ્ન-1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(1) ચોરસનું ક્ષેત્રફળ શોધવા નીચેના પૈકી કયા સૂત્રનો ઉપયોગ કરશો ?..

(a) લંબાઇ × લંબાઇ (b) 4 × લંબાઇ (c) લંબાઇ × પહોળાઇ (d) 2 × લંબાઇ

(2) લંબચોરસનું ક્ષેત્રફળ શોધવા નીચેના પૈકી કયા સૂત્રનો ઉપયોગ કરશો ?......................................

(a) લંબાઇ × લંબાઇ (b) 4 × લંબાઇ (c) લંબાઇ × પહોળાઇ (d) 2 × (લંબાઇ + પહોળાઇ)

(3) 1 ચો.સેમી ક્ષેત્રફળ ધરાવતા ચોરસની લંબાઇ કેટલી થાય ?...................................

(a) 4 સેમી (b) 2 સેમી (c) 1 મીટર (d) 1 સેમી

(4) 4 સેમી પરિમિતિ ધરાવતાં ચોરસની લંબાઇ કેટલી થાય ?.........................

(a) 4 સેમી (b) 2 સેમી (c) 8 સેમી (d) 1 સેમી

(5) ચોરસની પરિમિતિ માટે નીચેના પૈકી કયુ વિધાન સાચું નથી ?..

(a) હદની લંબાઇ (b) ચોરસ પ્રદેશનું માપ

(c) ચારેય બાજુઓના માપનો સરવાળો (d) 4 × લંબાઇ

(6) લંબચોરસની પરિમિતિ શોધવાનું સૂત્ર શું છે ?..

(a) લંબાઇ × લંબાઇ (b) 4 × લંબાઇ (c) 2 × (લંબાઇ + પહોળાઇ) (d) 2 × લંબાઇ

(7) ગણિત ગમ્મત પાઠ્યપુસ્તકના કવરપેજનું (પાનાનું) ક્ષેત્રફળ શોધવા કયા એકમનો ઉપયોગ કરશો ?.......

(a) ચો. સેમી (b) ચો.મીટર (c) સેમી (d) ચો.કિમી

(8) નીચે પૈકી કોનું ક્ષેત્રફળ ચો. કિમી માં મપાય ?...................................

(a) સાડી (b) શહેરની કુલ જમીન (c) હાથરૂમાલ (d) બ્લેકબોર્ડ

(9) નીચે પૈકી કોનું ક્ષેત્રફળ ચો. મીટર માં મપાશે ?...................................

(a) ખુરશીની બેઠક (b) જીલ્લાનો કુલ વિસ્તાર (c) વર્ગખંડનું ભોયતળિયું (d) પુસ્તકનું પાનુ

પ્રશ્ન-2. 4 ચો. સેમી ક્ષેત્રફળ ધરાવતો એક ચોરસ બનાવો. તેને A નામ આપો. A ચોરસની બાજુના માપ કરતાં બમણું માપ હોય તેવો બીજો ચોરસ બનાવો. તેને B નામ આપો. અને નીચે માગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો.

(1) ચોરસ A ની પરિમિતિ કેટલી છે ?.....................

(2) ચોરસ B લંબાઇ કેટલી થાય ?...........................

(3) ચોરસ B નું ક્ષેત્રફળ કેટલું થાય ?........................

(4) ચોરસ B ની પરિમિતિ કેટલી થાય ?...................................

(5) ચોરસ B નું ક્ષેત્રફળ ચોરસ A ના ક્ષેત્રફળ કરતાં કેટલા ગણુ વધારે છે ?................................

(6) ચોરસ A ની પરિમિતિ ચોરસ B ની પરિમિતિ કરતાં કેટલા ગણી ઓછી છે ?..........................

પ્રશ્ન-3. નીચે આપલી ચોરસ જમીનને બંટુ, ચિન્ટુ, અને પીન્ટુ વચ્ચે સરખે ભાગે એવી રીતે વહેંચો કે જમીનના દરેક ટુકડા પર એક મકાન આવે. તેમાં રંગ પૂરો અને તેના આધારે આપલા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

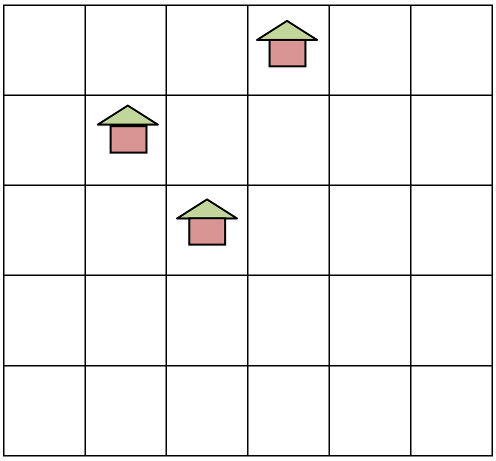

(1) આ ચિત્રમાંના દરેક ચોરસને 1 ચો.મીટર જમીન સમજવામાં આવે તો દરેકને ભાગે કેટલી જમીન આવશે ?............................

(2) ત્રણેયને પોતાના ભાગની જમીનની ફરતે વાડ કરવી છે. તો કોને સૌથી વધારે તારની જરૂર પડશે ? કેટલી ?

....

(3) ત્રણેયને ભેગા મળીને કુલ કેટલા મીટર તારની જરૂર પડશે ?

....

(4) આપેલ ચોરસમાં દરેક ચોરસની લંબાઇ 1 મીટર હોય તો સંપૂર્ણ ચોરસની પરિમિતિ કેટલી ?..

પ્રશ્ન-4. નીચે આપેલ કોષ્ટક પૂર્ણ કરો.

વસ્તું	લંબાઇ	પહોળાઇ	પરિમિતિ	ક્ષેત્રફળ
પુસ્તકનું પાનુ	15 સેમી	10 સેમી		
બ્લેકબોર્ડ	2 મીટર		8 મીટર	
શાળાનું મેદાન			80 મીટર	400 ચો.મીટર
A4 સાઇઝનો કાગળ		15 સેમી	90 સેમી	
કબાટ	3 મીટર			3 ચો.મીટર

પ્રશ્ન-5. નીચેના દાખલા ગણો.

(1) એક ચોરસ બગીચાની ફરતે વાડની લંબાઇ 28 મીટર છે, તો બગીચાની એક બાજુની લંબાઇ કેટલી થાય ?

(2) એક 50 મીટર લાંબા તારમાંથી 10 મીટર લંબાઇનો એક લંબચોરસ બનાવ્યો તો, તે લંબચોરસની પહોળાઇ કેટલી થાય ?

(3) અભિષેક પોતાના નવા મકાનનાં બેઠકખંડમાં ભોયતળિયે ચોરસ લાદી લગાવવાનું ઇચ્છે છે. લાદીની લંબાઇ 20 સેમી છે. બેઠકખંડ 300 સેમી લાંબો અને 200 સેમી પહોળો હોય તો તેને કેટલી લાદીની જરૂર પડે ?

વિષય - સૌની આસપાસ ૧૧. દેશનું ગૌરવ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 3.5.9 - નીડરતા અને બહાદુરીના ગુણો સમજી શકશે.
3.5.10 – ગામ, શહેર કે દેશના શહીદો વિશે જાણે.
3.5.11 - ગામ, શહેર કે દેશના શહીદોના સ્મારકો વિશે જાણે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) સોળ વર્ષની ઉમંર સુધી બાળકોએ કરેલ બહાદુરીભર્યા કાર્યો માટે નીચેના પૈકી કયું સન્માન મળતું નથી ?.........................

(અ) ભારત ઍવૉર્ડ (બ) પરમવીર ચક્ર (ક) નેશનલ બ્રેવરી ઍવૉર્ડ (ડ) ગીતા ચોપરા ઍવૉર્ડ

(૨) દેશની આઝાદી માટે બલિદાન આપનાર ક્રાન્તિકારી વીર જવાન કોણ છે ?..............................

(અ) શહીદ ભગતસિંહ (બ) ગાંધીજી (બ) સરદાર વલ્લભભાઇ પટેલ (ક) લાલબહાદુર શાસ્ત્રી

(૩) મેઘરજ ગામમાં અંગ્રેજોએ બનાવેલું બાવલું તોડી નાખનાર સ્વાતંત્ર્યસેનાની કોણ હતા ?..................

(અ) ચંદ્રશેખર આઝાદ (બ) રામપ્રસાદ બિસ્મિલ (ક) પૂનમચંદ પંડયા (ડ) વિનોદ કિનારીવાલા

(૪) આઝાદી માટે અંગ્રજો સામે અહિંસક સત્યાગ્રહની શરૂઆત કરનાર કોણ હતા ?...........................

(અ) ગાંધીજી (બ) સુભાષચંદ્ર બોઝ (ક) લોકમાન્ય ટિળક (ડ) ચંદ્રશેખર આઝાદ

(૫) નેશનલ બ્રેવરી ઍવૉર્ડ ની શરૂઆત ક્યારથી થઇ ?

(અ) ૧૯૮૭ (બ) ૧૯૫૭ (ક) ૧૯૭૮ (ડ) ૧૯૮૮

(૬) દેશના કયા નેતા ‘ સરદાર’ ના નામથી ઓળખાય છે ?...............................

(અ) ભગતસિંહ (બ) ગાંધીજી (ક) વલ્લભભાઇ પટેલ (ડ) પંડિત જવાહરલાલ નહેરૂ

(૭) ગુજરાત વિદ્યાપીઠ - અમદાવાદમાં કયા શહીદવીરનું સ્મારક છે ?.................................

(અ) ભગતસિંહ (બ) રામપ્રસાદ બિસ્મિલ (ક) પૂનમચંદ પંડયા (ડ) વિનોદ કિનારીવાલા

(૮) કયા ક્રાન્તિવીરે અદાલતમાં પોતાનું નામ ‘આઝાદ’ કહ્યું હતું ?................................

(અ) ચંદ્રશેખર (બ) રામપ્રસાદ બિસ્મિલ (ક) પૂનમચંદ પંડયા (ડ) સુભાષચંદ્ર બોઝ

(૯) ગુજરાતમાં બારડોલી સત્યાગ્રહને સફળ બનાવનાર મહાન નેતા કોણ હતા ?.........................

(અ) વિનાદે કિનારીવાલા (બ) પૂનમચંદ પંડયા (ક) વલ્લભભાઇ પટેલ (ડ) ગાંધીજી

(૧૦) .... ને ફાંસીની સજા આપવામાં આવી હતી.

(અ) ચંદ્રશેખર આઝાદ (બ) શહીદ ભગતસિંહ (ક) ગાંધીજી (ડ) સુભાષચંદ્ર બોઝ

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) શહીદ કોને કહેવાય ?...

....

(૨) દેશની આઝાદી માટે બલિદાન આપનાર ક્રાન્તિકારી વીરોનાં નામ લખો. ....

....

....

(૩) મેઘરજ ગામમાં કયા તહેવારના સમયે અંગ્રેજો ઈલાજીનું બાવલું બનાવડાવતાં હતાં ?........................

....

(૪) શહીદ પૂનમચંદ પંડયાનું સ્મારક ક્યાં આવેલું છે ?..

....

(૫) શહીદોના જીવનમાંથી આપણને કેવી પ્રરણા મળે છે ?...

....

(૬) તમે તમારા દેશની કેવી રીતે સેવા કરી શકો ?...

....

....

....

(૭) સોળ વર્ષની ઉંમર સુધી બાળકોએ કરેલાં બહાદુરીભર્યા કાર્યો માટે કયાં કયાં ઍવૉર્ડ મળે છે ?..........

....

....

(૮) મેઘરજ નગરમાં શહીદ પૂનમચંદ પંડયાનું નામ અમર રહે તે માટે શું કરવામાં આવ્યું છે ?.........

....

....

પ્રશ્ન- ૩. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ- બ
(૧) ગાંધીજી		(૧) નીડર આઝાદ
(૨) વલ્લભભાઈ પટેલ		(૨) આઝાદ હિંદ સેના
(૩) સુભાષચંદ્ર બોઝ		(૩) મેરી ઝાંસી નહી દૂંગી
(૪) પૂનમચંદ પંડયા		(૪) લોખંડી પુરુષ
(૫) ચંદ્રશેખર		(૫) 'બાપુ' અને રાષ્ટ્રપિતા
(૬) રાણી લક્ષ્મીબાઇ		(૬) મેઘરજના સ્વાતંત્ર્ય સેનાની

પ્રશ્ન- ૪. ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૧) આપણો દેશ ૧૫ ઓગષ્ટ, ...ના રોજ આઝાદ થયો હતો.

(૨) બાળકોએ કરેલાં બહાદુરીભર્યા કાર્યો માટે .... વર્ષની ઉંમર સુધી વિવિધ સન્માનો મળે છે .

(૩) ભારત ઍવૉર્ડની શરૂઆત ....વર્ષથી થઇ.

(૪) દેશની આઝાદીની લડતમાં જોડાનારને .... કહે છે.

(૫) મેઘરજમાં અંગ્રેજોએ બનાવેલા બાવલાંની આજુબાજુ ....ના દિવસે ફરવાનું ફરજિયાત હતું.

વિષય - સૌની આસપાસ ૧૨. નકશો બનાવીએ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 3.5.2 - નકશા નિર્માણની સમજ કેળવી શકે.

3.5.3 – નકશામાં ડાબી- જમણી અને આગળ- પાછળની બાજુએ આપેલ વસ્તુઓ દોરી શકશે

3.5.4 – પોતાના જિલ્લાનો નકશો સમજી શકશે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) જે વસ્તુ આપણી સામે હોય તેને નકશામાં ક્યાં દર્શાવવામાં આવે છે ?........................

(અ) નીચે (બ) ડાબી બાજુ (ક) ઉપર (ડ) જમણી બાજુ

(૨) જે વસ્તુ આપણી પાછળ હોય તેને નકશામાં ક્યાં દર્શાવવામાં આવે છે ?....................

(અ) ઉપર (બ) નીચે (ક) ડાબી બાજુ (ડ) જમણી બાજુ

(૩) જે વસ્તુ આજુ બાજુ હોય તેને નકશામાં ક્યાં દર્શાવીશું ?...........................

(અ) ડાબી - જમણી બાજુ (બ) ઉપર (ક) નીચે (ડ) મધ્યમાં

પ્રશ્ન-૨.પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર ૯૬ પર આપેલ રાણપુર ગામના નકશાને આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) નદી ગામની કઇ દિશામાં આવેલી છે ?..................

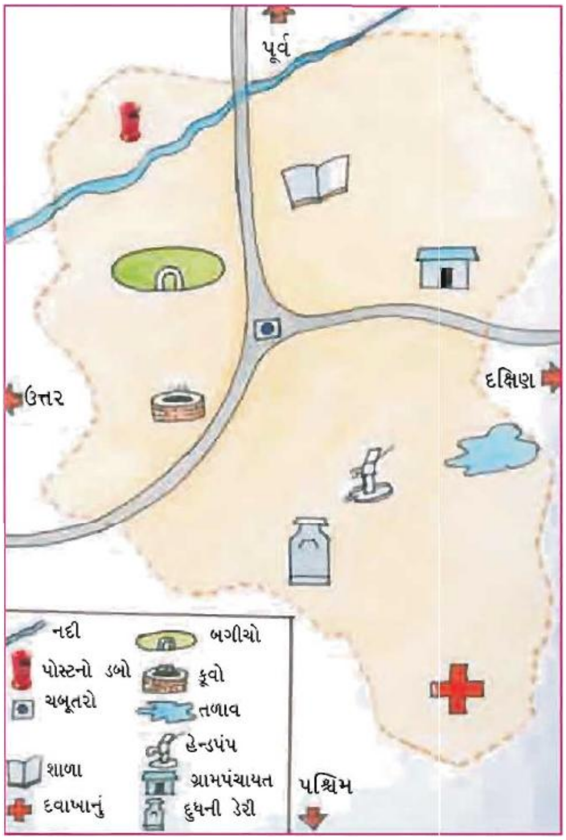

(અ) પૂર્વ (બ) ઉત્તર (ક) પશ્ચિમ (ડ) દક્ષિણ

(૨) ગામની ઉત્તર દિશા તરફ જતા શું આવશે ?.............

(અ) દૂધડેરી (બ) શાળા (ક) કૂવો (ડ) તળાવ

(૩) ગામની કઇ દિશા તરફ જતા શાળા આવશે ?...........

(અ) પૂર્વ (બ) ઉત્તર (ક) પશ્ચિમ (ડ) દક્ષિણ

(૪) શાળા થી સૌથી નજીક શું છે ?..........................

(અ) તળાવ (બ) બગીચો (ક) કૂવો (ડ) દવાખાનું

(૫) દવાખાનું ગામની કઇ દિશામાં આવેલું છે?...............

(અ) પૂર્વ (બ) ઉત્તર (ક) પશ્ચિમ (ડ) દક્ષિણ

(૬) ગામની પૂર્વમાં નીચેનામાંથી શું નથી ?.....................

(અ) પોસ્ટનો ડબ્બો (બ) નદી (ક) શાળા (ડ) તળાવ

(૭) ગામની દક્ષિણે નીચેનામાંથી શું આવેલું છે ?............

(અ) દૂધડેરી (બ) કૂવો (ક) તળાવ (ડ) બગીચો

(૮) ગામના ત્રણ રસ્તા ક્યાં ભેગા થાય છે ?......................................

(અ) શાળા પાસે (બ) ચબૂતરા પાસે (ક) બગીચા પાસે (ડ) કૂવા પાસે

(૯) ગામની કઇ દિશા તરફ દૂધડેરી આવેલી છે ?..............................

(અ) પૂર્વ (બ) ઉત્તર (ક) પશ્ચિમ (ડ) દક્ષિણ

(૧૦) ચબૂતરા થી નદી તરફ જતાં નીચેનામાંથી શું આવશે નહી ?.......................................

(અ) શાળા (બ) કૂવો (ક) બગીચો (ડ) આપેલા તમામ

પ્રશ્ન-૩. - તમારી શાળામાં આવેલી વસ્તુઓ માટે સૂચિ તૈયાર કરો અને શાળાનો નકશો બનાવો.

વસ્તુ	વર્ગખંડ	રમતનું મેદાન	પાણીની ટાંકી	શૌચાલય	બગીચો	મુખ્ય દરવાજો	પાણીનો બોર /હેડપંપ	કાર્યાલય	વૃક્ષો
સંકેત									

ઉત્તર

विषय - हिन्दी १२. दुमदुमा गाँव के बच्चे

❖ अध्ययन निष्पति - 1.5.1 / 1.5.6 / 4.5.6 / 3.5.3 / 4.5.4

प्रश्न-१. निचे दिए प्रश्नों के जवाब के लिए सही विकल्प चुनिए |

(१) बच्चों ने गाँव में क्या बनाने का काम शरू किया ?..........................

(अ) कुवा (ब) नहर (क) तालाब (ड) चेक डेम

(२) तालाब बनाने का उपाय किसने बताया ?...........................

(अ) रजिया (ब) महिमा (क) बिल्लू (ड) बिरजू

(३) खेत में सुंदर गाये चरती है | वाक्य में से विशेषण बताईए |........................

(अ) गाय (ब) सुंदर (क) खेत (ड) चरती

(४) बच्चे मैदान में <u>खेलते</u> है | वाक्यमे रेखांकित किया गया शब्द क्या दर्शाता है ?........................

(अ) संज्ञा (ब) विशेषण (क) संयोजक (ड) क्रिया

(५) मनोज ने कच्चा आम खाया | वाक्य में से संज्ञा बताईए |............................

(अ) मनोज (ब) आम (क) कच्चा (ड) खाया

(६) दुमदुमा गाँव में हमेशा पानी की कमी ....थी |

(अ) रहता (ब) रहनी (क) रहना (ड) रहती

(७) गाँव में <u>पानी</u> की कमी थी | रेखाकिंत शब्द का समान अर्थ बताईए |........................

(अ) जल (ब) नीर (क) वारि (ड) दिए गए सभी

(८) में बादलों से <u>प्रार्थना</u> करूँगा, रोज बरसो | रेखाकिंत शब्द का समान अर्थ बताईए |.................

(अ) उपासना (ब) निंदा (क) नमन (ड) प्रणाम

(९) दुम दुमा गाँव में किसकी समस्या थी ?

(अ) बारिश (ब) पानी (क) तालाब (द) जमीन

(१०) वह हाथी है | ....रंग काला है |

(अ) उसका (ब) इनका (क) इसका (ड) उनका

प्रश्न-२. निचे दिए प्रश्नों के जवाब लिखिए |

(१) हमारे गाँव या शहर में पानी के स्त्रोत कौन-कौन से है ? ....

....

(२) दुमदुमा गाँव की समस्या को हल करने के लिए बच्चोंने क्या किया ?................................

....

(३) हम पानी का क्या क्या उपयोग करते है ?...

....

(४) तालाब खोदने के लिए बच्चे कौन कौन से साधन लाए ?...

....

(५) तालाब बनाने से गाँव के लोगो को क्या फायदा हुआ ?...

....

प्रश्न-३. नीचे दिए गए शब्दों को शब्दकोश के क्रममें लिखिए |

(१) सुंदर, काला, छोटा, थोड़ा -..

(२) परेशान, पानी, बारिश, उपाय - ....

(३) लहलहाए, बादल, कड़ाही, दुमदुमा -...

प्रश्न-४. नीचे दिए गए वाक्यो का मातृभाषा में अनुवाद कीजिए |

(१) दुमदुमा गाँव में पानी की कमी रहती है | -..

(२) 'पानी हमारा जीवन है' | - ....

(३) काफिला बगदाद की ओर जा रहा था | - ....

(४) बादल रोज कैसे बरस सकते है ? - ....

(५) दीपक रोशनी देता है | -..

(६) गाजर से हलवा बनता है | - ....

प्रश्न-५. पाठ्यपुस्तक के पान नंबर ८८ पर दिए गए चित्र के आधार पर चार पाँच वाक्य लिखिए |

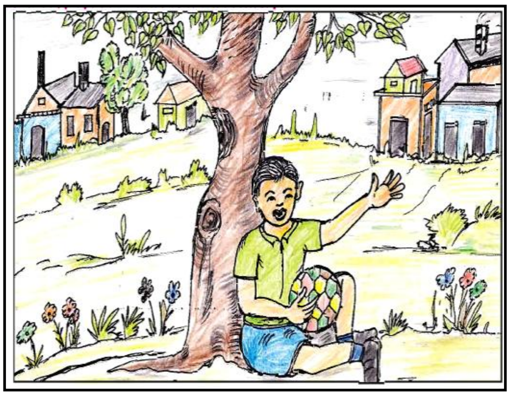

....

....

....

....

....

....

....

प्रश्न-५. नीचे दिए गए शब्दों का उपयोग करके वाक्य लिखिए |

(१) लाल, गाय - वाक्य:- ....

(२) खाना, गाजर - वाक्य:-...

(३) सुंदर, फूल - वाक्य :- ....

(४) तैरना, तालाब - वाक्य:-...

विषय - हिन्दी   १३. स्वच्छता

❖ अध्ययन निष्पति - 1.5.1 / 2.5.3 / 4.5.4 / 5.5.4

प्रश्न-१. नीचे दिए गए प्रश्नों के लिए योग्य विकल्प पसंद कीजिए |

(१) मोहन के उपर क्या गिरा ?.........................

(अ) संतरे का छिलका (ब) केले का छिलका (क) पानी की बुँदे (ड) पेड़ के पत्ते

(२) कूड़ादान किसको कहते है ?..............................

(अ) फूल रखने का पात्र (ब) पौधा लगाने का पात्र

(क) कचरा डालने का पात्र (ड) पानी भरने का पात्र

(३) 'सात दिनों का समूह' को क्या कहते है ?...............................

(अ) सप्ताह (ब) महीना (क) पखवाडीया (ड) वर्ष

(४) स्वास्थ्य का ....से घनिष्ठ संबद्ध है |

(अ) गंदगी (ब) रोग (क) स्वच्छता (क) इनमे से कोई नहीं

(५) मेरी पाठशाला में सुंदर बाग है | ईस वाक्यमे विशेषण बताईए|.............................

(अ) सुंदर (ब) मेरी (क) पाठशाला (ड) बाग

(६) किसने लोगो को समजाया कि घर का कूड़ा कुदेदान में ही डाले ?.......................

(अ) मोहन (ब) अजय (क) अध्यापक (क) अजय की माता

(७) (उपहार, भेट, नजराना, दान) इनमे से कौन सा शब्द अर्थ के द्रष्टिकोण से अलग है ?..........

(अ) दान (ब) भेट (क) उपहार (ड) नजराना

प्रश्न-२. नीचे दिए गए प्रश्नों के जवाब लिखिए |

(१) गंदगी से हमें कौन कौन सि बीमारियाँ होती है ?...

....

(२) सफाई के लिए किन किन चीजों का उपयोग करते है ?..

....

(३) बदबू कहाँ से आ रही थी ?..

....

(४) सभी बच्चे अजय के महोल्ले में क्यों गए ?..

....

(५) अध्यापक ने लोगो को क्या समजाया ?..

....

(६) मोहल्ले में गंदगी क्यों थी ?...

....

(७) नगरपालिका का काम क्या है ?...

....

....

प्रश्न-३. नीचे दिए गए विशेषणों का वाक्यमे प्रयोग कीजिए |

(१) बड़ा - ....

(२) सुंदर - ....

(३) सफ़ेद -...

(४) सच्चा - ....

(५) कोमल -...

प्रश्न-४. स्वच्छता के बारे में नीचे दिए गए वाक्य पढकर जो सही है इनके सामने ✓ और सही नहीं है इनके सामने × कीजिए |

(१) हमें कूड़ा कूड़ेदान में ही डालना चाहिए |		(२) कूड़ा रास्ते पर फेंकना चाहिए |	
(३) भोजन से पहले हाथ और पैर धोने नहीं चाहिए |		(४) शौच के बाद हाथ और पैर साबुन से धोने चाहिए |	
(५) गावँ के महोल्ले में पानी की नलियों को साफ़ करना चाहिए |		(६) खुले में पेशाब और शौच करना चाहिए |	
(७) हमें हररोज नहाकर स्वच्छ कपडे पहनकर पाठशालामे जाना चाहिए |		(८) मेदान और सार्वजिनक स्थानों पर इधर उधर थूकना नहीं चाहिए |	

प्रश्न-५. नीचे दिए गए विषय पर आंठ - दस वाक्य लिखिए |

<u>मेरी पाठशाला</u>

....

....

....

....

....

....

....

....

....

....

વિષય - અંગ્રેજી Unit – 5 . Helping Hands

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 3.5.6 / 2.5.2 /1.51

Q -1. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલીસ્થાનની પૂર્તતા કરો.

(1) The potter is .... pots at the home. (making / cutting)

(2) The driver is .... The bus. (measuring / driving)

(3) The ....is cutting the wood. (tailor / carpenter)

(4) The policeman is .... the criminal. (catching / throwing)

(5) The ....is farming at the farm. (farmer / player)

(6) The tailor is .... cloths. (clicking / stitching)

(7) The seller is .... fruits at the market. (selling / scaling)

(8) The ....is delivering letters. (policeman / postman)

(9) The nurse is ....the patient. (sticking / nursing)

(10) The engineer is .... The map. (teaching / scaling)

Q – 2. વ્યવસાયકાર અને તેમના કાર્ય અને કાર્યસ્થળને યોગ્ય રીતે જોડો.

Profession	Work	Place
1. The doctor	1. plouging the farm	1. At the bus station
2. The policeman	2. giving medicine to patient.	2. At the farm
3. The farmer	3. catching the criminals	3. At the hospital
4. The driver	4. driving the bus	4. At the police station
Profession	**Work**	**Place**
1. The teacher	1. nursing the patient	1. At the market
2. The nurse	2. teaching the student	2. At the post office
3. The seller	3. giving us judgement	3. At the school
4. The postman	4. selling fruits	4. At the court
5. The judge	5. delivering letters	5. At the hospital

Q-3. કૌંસમાં આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી નીચેનાં સંવાદો પૂર્ણ કરો.

(How are You, I'm fine, nice to meet you, Hello, Good morning)

Rita : ...., good morning, Gita.

Gita : ...., Rita.

Rita : ....?

Gita : ……………………………., ………………………………. ?

Rita : ……………………………., ……………………………………………….., thank you.

Q -4. પાઠયપુસ્તકમાં પાન નંબર 82 પર આપેલા ફકરાને આધારે નીચેનાં વાક્યોને વાર્તાના ક્રમમાં ગોઠવો.

(1) The mouse went to the tailor.

(2) The mouse run away with his cap.

(3) The laundryman washed and ironed the piece of cloth.

(4) The mouse found a piece of cloth.

(5) The mouse went to the needle woman.

……

……

……

……

……

Q-5. પાઠયપુસ્તકમાં પાન નંબર 82 પર આપેલા ફકરાને આધારે નીચેનાં વાક્યો સાચાં હાય તો 'TRUE' અને ખોટાં હોય તો 'FALSE' લખો.

(1) The account- book has 12 pages. ☐

(2) The account – book is in the library. ☐

(3) The pass- book is not useful in the bank. ☐

(4) The account – book is very small, short and thin. ☐

(5) The teacher writes and reads and calculates from the account – book . ☐

Q-6.(a) ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો સાથેના પ્રશ્નો માટે ' I can અને ' I can not ' થી જવાબ લખો.

ઉદાહરણ - The laundryman can wash and iron the clothes. Can you ?

I can wash and iron the cloths.

I can not wash and iron the cloths.

(1) The tailor can measure, cut, and stitch the cloths. Can you ?

……

……

(2) The crcket – team captain can bat, bowl and field. Can you ?

……

……

(3) The carpenter can measure, cut, and joining. Can you ?

....

....

Q-6.(b) આપેલા ફકરા પરથી નીચેના કોષ્ટકમાં વિગતો ભરો.

Ramjibhai is a fruit seller. He has a small shop his shop is near the railway station. Savitaben is a tailor. She works at home. They have one son and one daughter their son is a student. He is studying engineering. His name is Rohan . Rohan supports his father in the evening. Reshma is daughter. She is in class eleven. She supports her mother in cooking and cleaning the house.

Name of the person	Work	Job/ profession	Place
Ramjibhai	sells fruits		at the shop
Savitaben	stitches clothes		
Rohan	studies		in the college
	sells fruits	seller	
Reshma			
	stitches clothes	tailor	

Q-7. નીચેના શબ્દજૂથમાંથી અલગ પડતા શબ્દની ફરતે ◯ કરો.

(1) pen pencil compass box jug earser

(2) black board bench bed chalk – stick charts

(3) glass pan bat spoon gas stove

(4) lion peacock tiger deer monkey

(5) teacher postman doctor police man hospital

(6) school farmer farm plough shovel

(7) doctor nurse hospital farmer patient

(8) parrot cow crow kite sparrow

(9) railway station ticket window conductor ticket cheker

(10) diwali rangoli garba – dance crackers happy diwali

(11) potato mango chilly tomato carrot

(12) cabbage orange banana grapes watermelon

વિષય - ગુજરાતી ૧૩. ભારત રત્ન : ડૉ. આંબેડકર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- **1.5.7 / 3.5.5 / 5.5.1**

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) દર પખવાડિયે (૧૫ દિવસે) પ્રકાશિત થતા સામયિકને શું કહેવાય ?..................................

(અ) સાપ્તાહિક (બ) દૈનિક પત્ર (ક) માસિક પત્ર (ડ) પાક્ષિક

(૨) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર માટે નીચેના પૈકી શું સાચું નથી ?..................................

(અ) સ્વતંત્ર ભારતના વડાપ્રધાન (બ) બંધારણા ઘડવૈયા (ક) ભારત રત્ન (ડ) કાયદા પ્રધાન

(૩) ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરનો જન્મ .... રાજ્યના મહુ ગામમાં થયો હતો.

(અ) મહારાષ્ટ્ર (બ) મધ્યપ્રદેશ (ક) ગુજરાત (ડ) ઉત્તરપ્રદેશ

(૪) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરે નીચેના પૈકી કયુ સામયિક ચલાવ્યું નહોતુ ?............................

(અ) બહિષ્કૃત ભારત (ક) જનતા (ક) કેસરી (ડ) પ્રબુદ્ધ ભારત

(૫) “ આકાશ પાતાળ એક કરવા” રૂઢિપ્રયોગ નો અર્થ શું થાય ?...

(અ) ખૂબ જ દુઃખ વેઠવું (બ) ખૂબ જ મહેનત કરવી

(ક) ખૂબ જ મુશ્કેલ કામ હોવું (ડ) ખૂબ જ ચોકસાઇ થી કામ કરવું

(૬) લેખકે “ રત્ન તે કાંઇ ઢાંક્યું રહે ? ” આ વાક્ય કોના માટે લખ્યું છે ?..................................

(અ) સયાજીરાવ ગાયકવાડ (બ) ગાંધીજી (ક) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર (ક) વિનોબા ભાવે

(૭) માન બતાવવા સરકાર તરફથી અપાતુ સન્માન એટલે ....

(અ) ઈનામ (બ) પદવી (ક) અધિકાર (ડ) ઈલ્કાબ

(૮) સમાનાર્થી શબ્દ માટે નીચેના પૈકી કઇ જોડ સાચી છે ?..................................

(અ) અંધકાર - પ્રકાશ (બ) ગરીબ - ધનવાન (ક) નવાઈ - અચરજ (ડ) અનુકુળ - પ્રતિકુળ

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ને ઉચ્ચ અભ્યાસ માટે કોણે શિષ્યવૃતિ આપી ?..................................

....

(૨) ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરનો જન્મ ક્યાં થયો હતો ?..

....

....

(૩) ડૉ. ભીમરાવ આંબેડકરે કરેલાં અભ્યાસ વિશે જણાવો. ....

....

....

(૪) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરના જીવન પર કયા મહાપુરુષોનો વધારે પ્રભાવ હતો ?.........................

....

(૫) ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરે સ્ત્રીઓના ઉત્કર્ષ માટે કયા કયા કાર્યો કર્યા ?......................................

....

....

....

(૬) "માતાએ પેટે પાટા બાંધીને પોતાના દિકરાને ભણાવ્યો" આપેલ વિધાનમાંથી રૂઢિપ્રયોગ શોધી તેનો અર્થ આપો અને વાક્યપ્રયોગ કરો. ....

....

પ્રશ્ન- ૩. નીચેના શબ્દોમાં 'કેવી', 'કેવો', 'કેવુ', જેવા પ્રશ્નો પૂછી લિંગ ઓળખો અને વર્ગીકરણ કરો.

(છોકરી, ઘોડો, કૂતરુ, રમકડું, છત્રી, દીકરો, કિશોર, આઝાદી, બાળક, પુસ્તક, ઉજાસ, વાંસળી)

પુલ્લિંગ	
સ્ત્રીલિંગ	
નપુંસકલિંગ	

પ્રશ્ન-૪. નીચે આપેલા પત્રલેખનમાં ખૂટતી વિગત ભરો.

મું. ....

ઠે. ....

તા- ....જિ - ....

....,

દાદાજી.

....

સવિનય સહ જણાવવાનું કે હું અહીં મજામાં છું, તેમ તમે પણ ખુશી મજામાં હશો. મેં ગયા પત્રમાં જણાવેલું કે હું મારી શાળામાંથી ગાંધીનગરના પ્રવાસે જવાનો હતો. અમે સૌ ગાંધીનગરના પ્રવાસેથી પરત આવી ગયા છીએ. અમે કરેલાં પ્રવાસ વિશે થોડીક માહિતી આપુ છું. અમે વહેલી સવારે ૬ :૦૦ કલાકે ગાંધીનગર જવા માટે નીકળ્યા હતા. સૌપ્રથમ અમે સચિવાલય જોવા ગયા અને ત્યારબાદ અક્ષરધામ જોવા ગયા. ત્યાં અમે બપોરનું ભોજન પણ લીધુ. બપોર પછી અમે ઈન્દ્રોડા પાર્ક જોવા ગયા ત્યાં અમને ખૂબ જ મજા આવી. આખો દિવસ વિવિધ જોવાલાયક સ્થળોની મૂલાકાત લીધી અને સાંજે ૬:૦૦ કલાકે પરત આવવા માટે નીકળ્યાં. પપ્પા - મમ્મીને મારા વંદન.

લિ. ....ના

પ્રણામ

વિષય - ગુજરાતી ૧૪. ઉડે રે ગુલાલ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.1 / 1.5.2 / 2.5.9 / 2.5.10 / 4.5.3

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) 'થેપાડુ' શબ્દ માટે સમાનાર્થી શબ્દ આપો...............................

(અ) ખમીસ (બ) પાયજામો (ક) ધોતિયું (ડ) ઝભ્ભો

(૨) આ કાવ્યમાં કયા તહેવારનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે ?...............................

(અ) દિવાળી (બ) હોળી (ક) જનમાષ્ટમી (ડ) ઉત્તરાયણ

(૩) હોળી રમવા નીકળેલા માણસોને શું કહેવાય ?...............................

(અ) ઘેરૈયા (બ) ભવૈયા (ક) નટ (ડ) ગવૈયા

(૪) (નખરાં, ચેષ્ટા, ચીવટ, ચાળા) પૈકી કયો શબ્દ અર્થની દ્રષ્ટિએ જુદો પડે છે ?.........................

(અ) ચેષ્ટા (બ) ચીવટ (ક) ચાળા (ડ) નખરાં

(૫) શબ્દકોશના ક્રમ માટે કઇ શબ્દહરોળ સાચી છે ?...

(અ) પિચકારી, ચૂંદડી, ખજૂર, ઘેરૈયો (બ) ઘેરૈયો, ખજૂર, ચૂંદડી, પિચકારી

(ક) ચૂંદડી, ખજૂર, પિચકારી, ઘેરૈયૌ (ડ) ખજૂર, ઘેરૈયો, ચૂંદડી, પિચકારી

(૬) હોળીના તહેવાર માટે નીચેના પૈકી શું સાચું છે ?..............................

(અ) પતંગ (બ) ફટાકડાં (ક) ડાંડિયાં (ડ) પિચકારી

(૭) નીચેની શબ્દજોડ પૈકી વિરોધી શબ્દ માટે કઇ જોડ સાચી નથી ?...................................

(અ) આજ × કાલ (બ) આનંદ × શોક (ક) શીતળ × ઠંડુ (ડ) મુશ્કેલ × સરળ

(૮) નીચેની શબ્દજોડ પૈકી સમાનાર્થી શબ્દ માટે કઇ જોડ સાચી નથી ?...................................

(અ) મરજાદા - અદબ (બ) થેપાડું - ખમીસ (ક) લોપી - છોડી (ડ) નખરાં - ચેષ્ટા

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) કોની ટોળી આવી રહી છે ?..

....

(૨) ઘેરૈયા શું માગે છે ?..

(૩) લાગો એટલે શું ?...

(૪) ટોળાંએ મર્યાદા વટાંવતાં શું કર્યુ ?..

....

(૫) ઘેરૈયાની ટોળી કેવાં કેવાં નખરાં કરે છે ?...

....

(૬) નખરાં છોડીને કવિ શું કરવાનું કહે છે ?..

....

(૭) " ટોળાએ મરજાદા લોપી, ઊડે રે ગુલાલ" કાવ્ય પંક્તિનો ભાવાર્થ સમજાવો. ....

....

(૮) " રંગે હોળી સૌને સરખા, ઊડે રે ગુલાલ" કાવ્યપંક્તિનો ભાવાર્થ સમજાવો. ....

....

પ્રશ્ન- ૩. નીચેની અધૂરી કાવ્યપંક્તિઓ પૂર્ણ કરો.

(૧) ઘેરૈયાની...

....

....

....

....

ટોળાએ મરજાદા લોપી, ઊડે રે ગુલાલ !

(૨) ખજૂર,...

....

....

....

....

માણો આનંદ છોડી નખરાં, ઊડે રે ગુલાલ !

પ્રશ્ન-૪. નીચેના શબ્દોનો અર્થભેદ સ્પષ્ટ કરો. **<u>ઉદાહરણ - દિન - દિવસ, દીન - ગરીબ</u>**

(૧) પાણિ - .... , પાણી - .... **(૪)** ધુનિ - .... , ધુની - ....

(૨) કુજન - ...., કુંજન - .... **(૫)** મા - .... , માં - ....

(૩) ચિર - .... , ચીર - .... **(૬)** પુર - .... , પૂર - ....

પ્રશ્ન-૫. હોળી વિશે આંઠ - દસ વાક્યો લખો.

....

....

....

....

....

....

....

....

વિષય - ગણિત ૧૨. સ્માર્ટ ચાર્ટ્સ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1. વિવિધ દૈનિક જીવનની પરિસ્થિતિઓ સંબધિત માહિતી એકત્રિત કરે છે, તે કોઠા સ્વરૂપમાં અને લંબાલેખ તરીકે રજૂ કરે છે અને તેનું અર્થઘટન કરે છે.

પ્રશ્ન-1. બુન્નુ, મુન્નુ અને ચુન્નુ ત્રણેય મિત્રો બજારમાં ખરીદી માટે ગયાં. તેમને ખરીદેલી વસ્તુઓની યાદી નીચે મુજબ છે. તેના માટે આવૃતિ ચિહ્નો મૂકી કોષ્ટક તૈયાર કરો અને નીચે આપેલાં પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

વસ્તુઓ	આવૃતિ ચિહ્નો	સંખ્યા
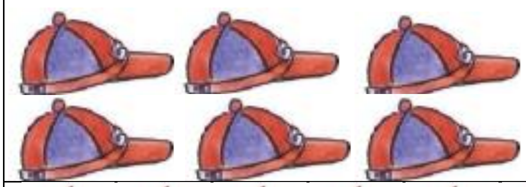		
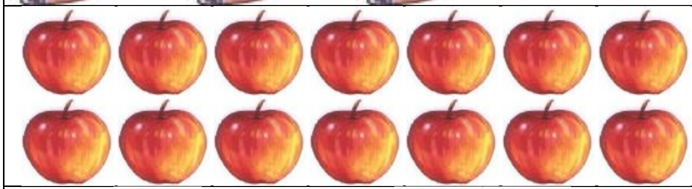		
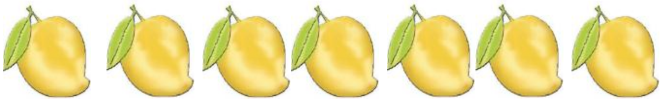		
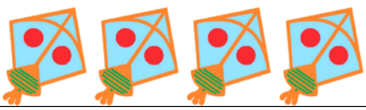		
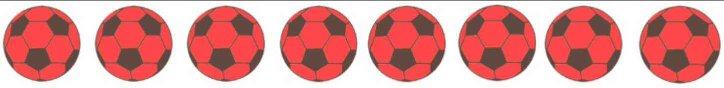		

(1) બુન્નુ, મુન્નુ અને ચુન્નુ એ ભેગા મળીને કુલ કેટલી વસ્તુઓ ખરીદી ?...

(2) કંપાસબોક્ષ કરતાં પેન્સિલની સંખ્યા કેટલા ગણી છે ?..

(3) સફરજન કરતાં કેરીની સંખ્યા અડધી છે ? સાચું કે ખોટું ....

(4) સૌથી વધારે .... ખરીદી છે અને સૌથી ઓછી ....ની ખરીદી છે.

(5) દડાની સંખ્યા પતંગની સંખ્યા કરતાં કેટલા ગણી છે વધારે છે ?...

(6) રબ્બરની સંખ્યા કેરીની સખ્યાં કરતાં ચાર ગણી વધારે છે. સાચું કે ખોટું ....

(7) ખાલી ખાનામાં ૯ કેળાં અને ૨ બેટ માટે આવૃતિ ચિહ્નો મૂકો.

પ્રશ્ન-2. બિરજૂકાકાએ તેમની વાડીમાં શાકભાજીનાં વિવિધ રોપાં રોપ્યાં જેમની યાદી નીચે મુજબ છે, જેને વર્તુળ આલેખ દ્વારા દર્શાવો. અને નીચેની ખાલી જગ્યાં પૂરો.

શાકભાજીનાં રોપાં	સંખ્યા
ટામેટાં	10
રીંગણ	25
મરચી	15
ભીંડાં	30
ફલાવર	20
કુલ	

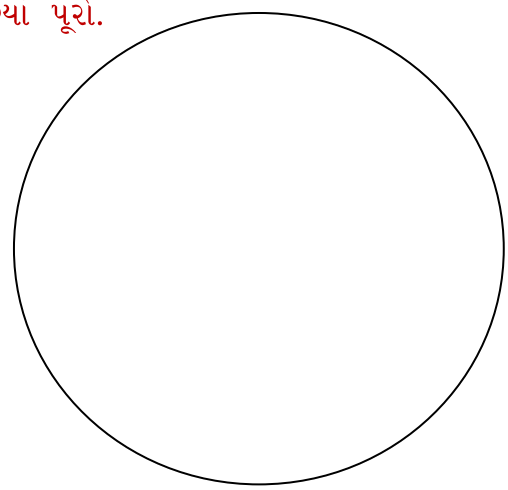

(1) બિરજુકાકાએ કુલ કેટલાં રોપાં રોપ્યાં છે ?............................

(2) ભીંડા અને ફલાવરનાં રોપાં થઇને કુલ રોપાંના .... ભાગના રોપાંની સંખ્યા થાય.

(3) બિરજુકાકાએ .... ભાગમાં રીંગણના રોપાં રોપ્યા.

(a) ચોથા (b) અડધા (C) દસમાં (D) પોણા

(4) ટામેટાં અને મરચીનાં રોપાં થઇને કુલ રોપાના .... ભાગનાં રોપાં થાય.

(5) ટામેટાંના રોપાં કુલ રોપાનાં કેટલામાં ભાગનાં છે ? ....

(a) $\frac{1}{4}$ (b) $\frac{1}{2}$ (C) $\frac{1}{10}$ (D) $\frac{3}{4}$

પ્રશ્ન-૩. નીચે વર્ગખંડના વિદ્યાર્થીઓને ગમતી વિવિધ રમતોની વિગત વર્તુળ આલેખમાં આપી છે. તેના આધારે પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

(1) કઇ રમત બાળકોને ઓછી ગમે છે ?................

(2) કઇ રમત બાળકોને વધારે ગમે છે ?................

(3) શું વર્ગખંડના અડધા ભાગના વિદ્યાર્થીઓને બેડમિન્ટન અને ક્રિકેટ ગમે છે ? હા કે ના ?...........

(4) વિદ્યાર્થીઓની રમતોની પસંદગી ક્રમને ઊતરતાં ક્રમમાં ગોઠવો.

....

(5) ફૂટબોલ, હોકી અને કબડ્ડીની રમતની પસદંગી ધરાવતાં વિદ્યાર્થીઓ કેટલા ભાગનાં છે ?...................

પ્રશ્ન- 4. નીચેનાં કોષ્ટકમાં જેસર પ્રા. શાળામાં ધોરણ ૧ થી ૫ માં ધોરણવાર સંખ્યા દર્શાવી છે. તેના માટે લંબાલેખ દોરો અને આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

ધોરણ	ધોરણ - 1	ધોરણ - 2	ધોરણ - 3	ધોરણ - 4	ધોરણ - 5
રજીસ્ટર સંખ્યા	13	9	12	18	14

(1) શાળાની કુલ રજી. સંખ્યા કેટલી

....

(2) કયા ધોરણની સંખ્યા સૌથી

વધારે છે ?........................

(3) કયા ધોરણની સંખ્યા ધોરણ - 4

કરતાં અડધી છે ?..................

(4) કયા બે ધોરણની સંખ્યાઓ

વચ્ચેનો તફાવત સૌથી ઓછો છે ?

....

પ્રશ્ન- 5. નીચેનાં કોષ્ટકમાં પાંચ શહેરોનું તાપમાનનું માપ(ડિગ્રી સેલ્સિયસ મા) દર્શાવાયું છે. તેના માટે લંબાલેખ દોરો.

શહેર	વડોદરા	સુરત	ભૂજ	રાજકોટ	અમદાવાદ
વરસાદ(મિ.મી)	38^0C	35^0C	42^0C	40^0C	44^0C

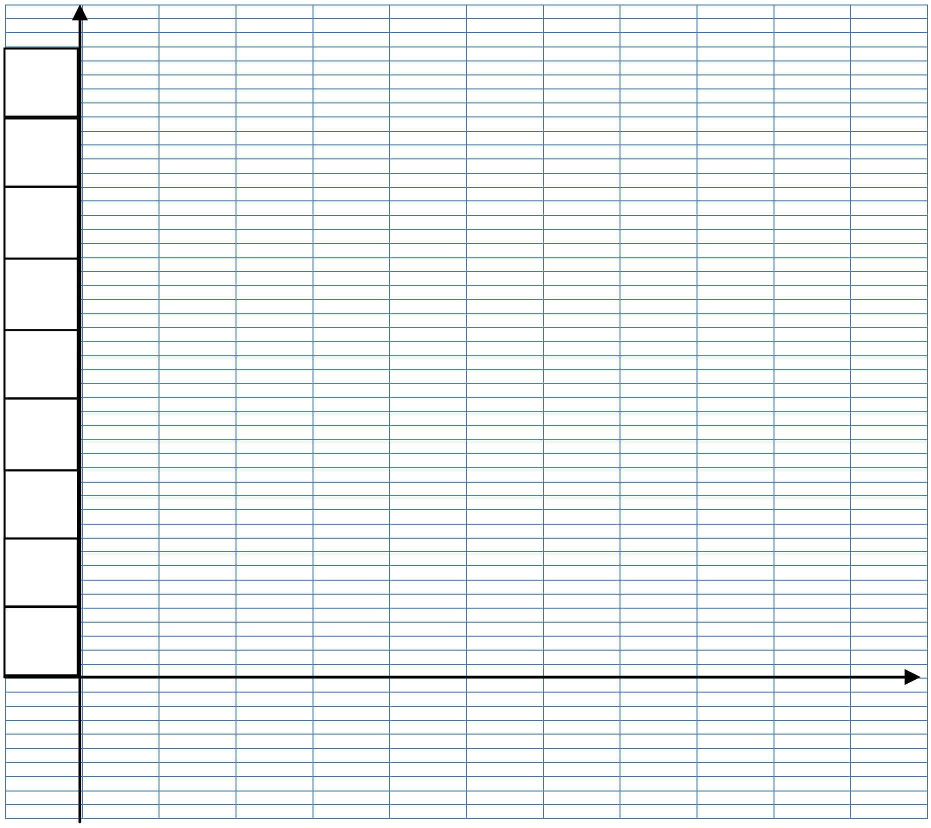

વિષય - ગણિત ૧૩. ગુણાકાર અને ભાગાકારની રીતો

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1. બે, ત્રણ કે ચાર અંકી સંખ્યાઓના ગુણાકાર અને ભાગાકાર કરવાની વિવિધ રીતો જાણે.
2. ગુણાકાર અને ભાગાકારના રાજિંદા જીવનમાં ઉપયોગી વ્યવહારુ કોયડાઓ ઉકેલી શકે.

પ્રશ્ન-1. (a) નીચેના દાખલા ગણો.

(1) કુંજન એક દિવસમાં 8 ગ્લાસ પાણી પીએ છે, તો તે એક મહિનામાં કેટલું પાણી પીશે ? અને એક વર્ષમાં કેટલું પાણી પીશે ?.............

(2) એક લંબચોરસ બગીચાની લંબાઇ 35 મીટર અને 15 મીટર છે. રઘુ કોન્ટાક્ટરે 1. ચો.મી ના 130 રૂ. લેખે બગીચો તૈયાર કરવાનું કામ રાખ્યું તો આ બગીચો તૈયાર કરવાના કેટલા રૂપિયા મળશે ?

પ્રશ્ન-1. (b) ઉદાહરણ પ્રમાણે ગુણાકાર કરો.

	60	5
30	60 x 30 1800	5 x 30 150
1	60 x 1 60	5 x 1 5

રૂ. 1800 + 150 + 60 + 5 = 2015

(1) 42 × 25

(2) 75 × 32

પ્રશ્ન-1. (c) ઉદાહરણ પ્રમાણે ગુણાકાર કરો.

```
     65
   x 31
   ----
     65     (65x1)
 + 1950     (65x30)
   ----
   2015
```

(1) 254 × 42

(2) 56 × 36

પ્રશ્ન- 2. નીચેની વિગત વાચીને દાખલા ગણો.

કારખાનું	દૈનિક મહેનતાણું
પ્લાસ્ટિકની થેલી બનાવવાનું	રૂ. 265
લોખંડના તાર બનાવવાનું	રૂ. 290
કાપડ બનાવવાનું	રૂ. 284
ખાંડ બનાવવાનું	રૂ. 256

(1) સૌથી વધું દૈનિક મહેનતાનું કયા કારખાનામાં મળે છે ?

....

(2) સૌથી ઓછું દૈનિક મહેનતાણું કયા કારખાનામાં મળે છે ?

....

(3) બિરજુ કાપડ બનાવવાનાં કારખાનામાં 28 દિવસ કામ કરે છે તો તેને કુલ કેટલું મહેનતાણું મળે ?

(4) રાઘવ ખાંડ બનાવવાના કારખાનામાં $1\frac{1}{2}$ મહિના કામ કરે છે તો તેને કુલ કેટલું મહેનતાણું મળે ?

(5) રાઘવ ખાંડ બનાવવાના કારખાનામાં બે વર્ષ કામ કરે તો તેને કુલ કેટલું મહેનતાણું મળે ?

(6) કિશનભાઇ કાપડ બનાવવાના કારખાનામાં $\frac{1}{2}$ વર્ષ કામ કરે તો તેને કુલ કેટલું મહેનતાણું મળે ?

(7) ભીમાભાઇ પ્લાસ્ટિક બનાવવાના કારખાનામાં કામ કરે છે અને ઢીમાભાઇ લોખંડનાં તાર બનાવવાનાં કારખાનામાં કામ કરે છે એક વર્ષના અંતે કોને વધારે મહેનતાણું મળે ? કેટલું ?

પ્રશ્ન-3. આપેલા ઉદાહરણ પ્રમાણે ભાગાકારના દાખલા ગણો.

9588 ÷ 6

500+500+500+90+8

```
6) 9588
  - 3000
    6588
  - 3000
    3588
  - 3000
     588
   - 540
      48
    - 48
       X
```

(1) 3200 ÷ 40

(2) 5730 ÷ 5

પ્રશ્ન-4. નીચેના દાખલા ગણો.

(1) એક શાળામાંથી 448 બાળકોને પ્રવાસ લઇ જવાના છે, એક બસમા 56 બાળકો બેસી શકે તો કુલ કેટલી બસની જરૂર પડે ?

(2) એક થિયેટરમાં 966 બાળકો પિક્ચર જોઇ રહ્યા છે. જો તે હોલમાં 46 હરોળ હોય તો તે એક હરોળમાં કેટલા બાળકો બેસી શકે ?

(3) એક શાળામાં 26 મી જાન્યુઆરીના સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમમાં કુલ રૂ. 2950 ઇનામના એકઠાં થયાં. સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમમાં કુલ 25 બાળકોએ ભાગ લીધો, તો દરેક બાળકને ભાગમાં કેટલા રૂપિયા આવે ?	(4) એક ખેડૂત ખેતરોમાં ચીકુની વાડી કરવા ચીકુના 655 છોડ લાવે છે. તે એક હરોળમાં 16 છોડ રોપવા ઈચ્છે છે, તો તેણે કેટલી હરોળમાં છોડ રોપવા પડશે ? કેટલા છોડ રોપ્યાં વગરના બાકી રહેશે ?
(5) 1. કિગ્રા બુંદીમાંથી 20 લાડુ બને, તો 25 કિગ્રામાંથી કેટલા લાડુ બને ? જો એક ખોખામાં 20 લાડુ સમાય તો કેટલા ખોખાં જોઇએ ?	(6) સવિતાબેન રોજ 38 લિટર દૂધ વેચે છે. અને રોજના રૂ. 2128 કમાય છે, તો સવિતાબેન 1 લિટર દૂધ કેટલા રૂપિયામાં વેચતા હશે ? અને મહિને કેટલા રૂપિયા કમાતા હશે ?

વિષય - સૌની આસપાસ ૧૩. રૂધિરનું વહન

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.11 – રૂધિરાભિસરણ તંત્ર એટલે શું ? તે જણાવી શકશે.
1.5.12 - રૂધિરાભિસરણતંત્ર સાથે સંકળાયેલા અંગો વિશે જણાવી શકશે.
1.5.13 – એક મિનિટમાં થતા હૃદયના ધબકારાની સંખ્યા જાતે ગણી શકશે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચેનામાંથી કયા અંગનો સમાવેશ રૂધિરાભિસરણતંત્રમાં થતો નથી ?............................

(અ) હૃદય (બ) જઠર (ક) ધમની (ડ) શિરા

(૨) લોહીનું શરીરમાં થતું વહન એટલે ....

(અ) પાચન (બ) શ્વસન (ક) રૂધિરાભિસરણ (ડ) ત્રણેયમાંથી એકેય નહી

(૩) નીચેનામાંથી રક્તવાહિની કઇ છે ?......................................

(અ) ધમની (બ) અન્નનળી (ક) શ્વવાસનળી (ડ) નાનં આંતરડું

(૪) હૃદય માટે નીચેના પૈકી શું સાચું નથી ?..

(અ) બે ફેફસાની વચ્ચે આવેલું છે. (બ) લોહીને શરીરમાં ફરતું રાખે છે.

(ક) ખોરાકનું પાચન કરે છે. (ડ) રૂધિરાભિસરણનું અંગ છે.

(૫) પાચનતંત્ર નું અંગ કયું છે ?................................

(અ) શ્વાસનળી (બ) મોં (ક) ધમની (ડ) નાક

(૬) શ્વવસનતંત્રનું અંગ કયું છે ?.....................................

(અ) ફેફસાં (બ) શિરા (ક) મોટું આંતરડું (ડ) અન્નનળી

(૭) હૃદય માનવશરીરમાં ક્યાં આવેલું છે ?...............................

(અ) માથાના ભાગમાં (બ) બે ફેફસાંની વચ્ચે સહેજ ડાબી બાજુએ

(ક) બે ફેફસાંની વચ્ચે સહેજ જમણી બાજુએ (ડ) છાતીથી નીચેના ભાગમાં

(૮) માણસનું હૃદય કેટલું મોટુ હોય છે ? ....

(અ) તેના હાથની મુઠ્ઠી થી સહેજ મોટું (બ) તેના માથાના ભાગ જેટલું

(ક) તેના હાથની હથેળી જેટલું (ડ) તેના હાથની મુઠ્ઠી થી નાનું

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) રૂધિરાભિસરણ એટલે શું ? ....

(૨) રૂધિરાભિસરણતંત્ર એટલે શું ? રૂધિરાભિસરણતંત્રના અંગોના નામ લખો. ....

....

(૩) રક્તવાહિનીઓના પ્રકાર કેટલા છે ? તેના નામ લખો. ....

....

(૪) હૃદય શું કાર્ય કરે છે ?...

....

(૫) હૃદય આપણા શરીરમાં ક્યાં આવેલું છે ? તે કેટલું મોટું હોય છે ?...

....

....

(૬) "વિશ્વ હૃદયદિન"ની ઉજવણી ક્યારે કરવામાં આવે છે ?...

....

પ્રશ્ન-૩. નીચેના અંગોને વર્ગીકરણ કરીને આપેલા કોષ્ટકમાં લખો

(હૃદય, શ્વાસનળી, ફેફસાં, મોં, ધમની, જઠર, નાક, અન્નનળી, શિરા, નાનું આંતરડું, મોટું આંતરડું)

રૂધિરાભિસરણતંત્ર	શ્વસનતંત્ર	પાચનતંત્ર

પ્રશ્ન-૪. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ - બ
(૧) હૃદય	(૧) -	(અ) અશુદ્ધ લોહી વહે છે.
(૨) ધમની	(૨) -	(બ) શ્વાસ લેવાનું કાર્ય કરે છે.
(૩) શિરા	(૩) -	(ક) ખોરાકનું પાચન કરે છે.
(૪) નાક	(૪) -	(ડ) શરીરમાં લોહીને ફરતું રાખે છે.
(૫) જઠર	(૫) -	(ઇ) શુદ્ધ લોહી વહે છે.

પ્રશ્ન-૫. નીચેના વિધાનો સાચાં બને તે રીતે ખોટાં શબ્દને છેકી નાખો.

(૧) હૃદય માનવ શરીરના છાતીના ડાબા / જમણા ભાગમાં આવેલું છે.

(૨) સામાન્ય સ્થિતિમાં મનુષ્યના હૃદય ના ધબકારાની સંખ્યા એક મિનિટમાં ૮૫ થી ૮૭ / ૭૨ થી ૭૫ હોય છે.

(૩) ધમનીમાં અશુદ્ધ / શુદ્ધ લોહી વહે છે.

(૪) ડૉક્ટર હૃદયના ધબકારા સાંભળવા માટે સ્ટેથોસ્કોપ / એન્ડોસ્કોપ નો ઉપયોગ કરે છે.

(૫) શ્વસન / રૂધિરાભિસરણ એટલે શરીરમાં લોહીનું વહન.

(૬) અન્નનળી જઠર / હૃદય સાથે જોડાયેલી હોય છે.

(૭) હૃદય સાથે રક્તવાહિનીઓ / શ્વાસનળી જોડાયેલી હોય છે.

(૮) હૃદય / ફેફસાં આપણા શરીરમાં પંપ જેવું કાર્ય કરે છે.

વિષય - સૌની આસપાસ ૧૪. આપણી પંચાયત

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** 4.5.2 – સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓના કાયો, રચના, વિશે જાણી શકશે.

4.5.3 - પંચાયતોના ત્રિસ્તરીય માળખા વિશે જાણી શકશે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) આપણા દેશમાં કેટલા સ્તરનું પંચાતયી માળખું છે ?..

(અ) પાંચ (બ) બે (ક) ત્રણ (ડ) ચાર

(૨) ગ્રામ્ય કક્ષાએ ....હોય છે.

(અ) નગરપાલિકા (બ) ગ્રામપંચાયત (ક) મહાનગરપાલિકા (ડ) તાલુકા પંચાયત

(૩) ગ્રામપંચાયતના વડાને શું કહેવાય ?......................................

(અ) સરપંચ (બ) પ્રમુખ (ક) તલાટી - કમ મંત્રી (ડ) નગર પ્રમુખ

(૪) તાલુકા પંચાયતના વડાને શું કહેવાય ?............................

(અ) નગર પ્રમુખ (બ) મેયર (ક) જિલ્લા પ્રમુખ (ડ) તાલુકા પ્રમુખ

(૫) ગ્રામપંચાયતના વહીવટી વડાને .... કહે છે.

(અ) સરપંચ (બ) તાલુકા વિકાસ અધિકારી (ક) તલાટી - કમ મંત્રી (ડ) તાલુકા પ્રમુખ

(૬) મોટાં શહેરોના સંચાલન માટે .... હોય છે.

(અ) જિલ્લા પંચાયત (બ) મહાનગરપાલિકા (ક) નગરપાલિકા (ડ) તાલુકા પંચાયત

(૭) નાના શહેરોના સંચાલન માટે .... હોય છે.

(અ) ગ્રામ પંચાયત (બ) મહાનગરપાલિકા (ક) નગરપાલિકા (ડ) તાલુકા પંચાયત

(૮) મહાનગરપાલિકાના વડાને .... કહે છે.

(અ) નગરપ્રમુખ (બ) જિલ્લા પ્રમુખ (ક) મ્યુનિસિપલ કમિશ્નર (ડ) મેયર

(૯) નગરપાલિકાના વડાને .... કહે છે.

(અ) નગરપ્રમુખ (બ) જિલ્લા પ્રમુખ (ક) ચીફ ઓફિસર (ડ) મેયર

(૧૦) નીચેનામાંથી કયું કાર્ય ગ્રામ પંચાયત કરે છે ?..

(અ) ગામડાની પ્રાથમિક શાળાઓનું સંચાલન (બ) ગામડાંઓમાં આરોગ્યની સુવિધાઓ

(ક) ગામડામાં શેરીઓમાં દિવાબત્તી(સ્ટ્રીટ લાઈટ)ની વ્યવસ્થા (ડ) શહેરને જોડતાં રસ્તાઓનું બાંધકામ

(૧૧) નીચેનામાંથી કયુ કાર્ય જિલ્લા પંચાયત કરે છે ?..

(અ) ગામડાની પ્રાથમિક શાળાઓનું સંચાલન (બ) જન્મ - મરણની નોંધ રાખવી

(ક) ગામડામાં શેરીઓમાં દિવાબત્તી(સ્ટ્રીટ લાઈટ)ની વ્યવસ્થા (ડ) ગામમાં રસ્તાઓ બનાવવા

(૧૨) નીચેનામાંથી કયા શહેરમાં મહાનગરપાલિકા કાર્ય કરતી નથી ?...................................

(અ) વડોદરા (બ) અમદાવાદ (ક) ભરૂચ (ડ) જૂનાગઢ

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) પંચાયતી માળખુ કેટલા સ્તરનું હોય છે? કયા કયા તેમના નામ જણાવો.................................

....

....

....

(૨) " સમરસ ગ્રામ પંચાયત" કોને કહેવાય ?...

....

(૩) તમારા જિલ્લામાં કેટલા તાલુકાં આવેલા છે ?..

(૪) તમારું ગામ કયા તાલુકામાં આવેલું છે ?..

(૫) સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓ કોને કહેવાય ? ....

....

....

(૬) ગ્રામ પંચાયતના કાર્યો લખો. ....

....

....

(૭) શહેરોમાં સ્થાનિક સ્વરાજ્યની કઇ સંસ્થાઓ કાર્ય કરે છે ?..

....

પ્રશ્ન-૩. નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૧) સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થાઓની ચૂંટણી દર .... વર્ષે થાય છે.

(૨) ગામડાંઓમાં શાળાઓનું સંચાલન કરવાનું કાર્ય .... કરે છે.

(૩) ગામડાઓમાં રસ્તાઓ બનાવવાનું કાર્ય .... કરે છે.

(૪) મહાનગરપાલિકાના વડાને .... કહે છે.

(૫) વડોદરા શહેરમાં સ્થાનિક સ્વરાજ્યની .... સંસ્થા કાર્ય કરે છે.

પ્રશ્ન- ૪. બંધબેસતા જોડકા જોડો

વિભાગ - (અ)	વિભાગ-(બ)
(૧) તાલુકા પંચાયતના વહીવટી અધિકારી -	(અ) મ્યુનિસિપલ કમિશ્નર
(૨) જિલ્લા પંચાયતના વહીવટી અધિકારી -	(બ) તલાટી- કમ મંત્રી
(૩) નગરપાલિકાના વહીવટી અધિકારી -	(ક) તાલુકા વિકાસ અધિકારી
(૪) મહાનગરપાલિકા પંચાયતના વહીવટી અધિકારી -	(ડ) ચીફ ઓફિસર
(૫) ગ્રામ પંચાયતના વહીવટી અધિકારી -	(ઇ) જિલ્લા વિકાસ અધિકારી

विषय - हिन्दी   १३. हम भारत की शान है |

❖ अध्ययन निष्पति - 1.5.2 / 2.4.4 / 4.5.1 /

प्रश्न-१. नीचे दिए गए प्रश्नों के जवाब लिखिए |

(१) हम देश की सेवा किस किस प्रकार से कर सकते है ?...

....

....

(२) सारी धरती पर क्या फैला है ?...

....

(३) धरती की सान बढ़ाने के लिए बच्चे क्या करेंगे ?..

....

(४) भारत माता की शान कौन है ?...

प्रश्न-२. निम्नलिखित भावार्थवाली पंक्तियाँ लिखिए |

(१) हमें प्रगति ही करते रहना है | ....

(२) हम धरती पर बगीचे में खिले हुए फूल जैसे है |...

(३) हमें आगे ही बढ़ेंगे, कहीं नहीं रुकेंगे | ....

(४) हमसे ही सारी धरती टिकी हुई है | ....

प्रश्न-३. नीचे दिए गए प्रश्नों के लिए योग्य विकल्प पसंद कीजिए |

(१) खुश्बू फैलाना - प्रतिष्ठा प्राप्त करना | मुहावरे के वाक्य प्रयोग के बारे में सही विकल्प चुनिए |

(अ) बगीचे के फूल खुश्बू फैलाते है | (ब) मदर टेरेसा ने सेवाकार्य से खुश्बू फैलाई |

(क) हवा का झौंका खुश्बू फैलाता है | (ड) सुंदरता से खुश्बू फैलती है |

(२) डॉ ए.पी.जे अब्दुल कलाम हमारे देश के महान .... थे |

(अ) वैज्ञानिक (क) अभिनेता (क) खिलाड़ी (ड) समाजसेवक

(३) बच्चे देश की <u>शान</u> है | बच्चे देश की ....है | समानार्थी शब्द से रिक्त स्थान की पूर्ति कीजिए |

(अ) खुश्बू (ब) भविष्य (क) प्रतिष्ठा (ड) ताकत

(४) कल्पना चावला हमारे देश की ....थी |

(अ) पदयात्री (ब) अंतरिक्ष यात्री (क) गायिका (ड) अभिनेत्री

(५) में देश की तरक्की के लिए ....

(अ) पैसा कमाऊँगा (ब) नेता बनूँगा (क) देश का अच्छा नागरिक बनूँगा (ड) सैनिक बनूँगा

(६) बगिया में .... फूल फैलाता है | 'बदबू' शब्द के विलोम शब्द से रिक्त स्थान की पूर्ति कीजिए |

(अ) दुर्गंध (ब) खुशबू (क) बुरी गंध (ड) गंदगी

(७) अमिताभ बच्चन हमारे देश के महान ....है |

(अ) अभिनेता (ब) गायक (क) क्रिकेटर (ड) समाजसेवक

(८) 'आकाश' शब्द का विलोम शब्द बताइए | ....

(अ) आसमान (ब) नभ (क) धरती (ड) बादल

प्रश्न-४. निम्नलिखित काव्य की उलट- सुलट पंक्तियाँ को सही क्रम में लिखिए |

(१) हमसे ही है धरती सारी ....
हम भारत की शान है ! ....
फैला यह आसमान है | ....
नन्हे-नन्हे हमें न समझो ....

(२) करते काम महान है | ....
बढ़- चढ़कर आगे जाएंगे ....
खुश्बू फैलाना काम है | ....
फूल है हम ईस बगिया के ....

(३) आगे ही बढते जाना है | ....
ऊँचे ही उठते जाना है ....
हम भारत की शान है ! ....
बढे चलेंगे, नहीं रुकेंगे | ....

प्रश्न-५. सही जोड़े बनाइए और सही जोड़े का उदाहरण की तहत वाक्यमे प्रयोग कीजिए |

खुश्बू		आकाश
फूल		बगीचा
आसमान		पुष्प
धरती		सुगंध
बगिया		भेट
उपहार		दान
		धरा

१. फूल खुश्बू फैलाते है |
फूल सुगंध फैलाते है |

२. ....
....

३. ....
....

४. ....
....

५. ....
....

६. ....
....

विषय - हिन्दी १५. खरगोश और हाथी

❖ अध्ययन निष्पति - 1.5.2 / 4.5.5 / 4.5.6

प्रश्न-१. निचे दिए प्रश्नों के जवाब के लिए सही विकल्प चुनिए |

(१) अभिवादन करना - सत्कार करना | मुहावरे के वाक्य प्रयोग के बारे में सही विकल्प चुनिए | ...

(अ) नेहा ने पाठशालामे में चित्र स्पर्धामे प्रथम क्रमांक प्राप्त किया इसलिए अध्यापक ने नेहा का अभिवादन किया |

(ब) नेहा आम खा रही थी इसलिए अध्यापक ने नेहा का अभिवादन किया |

(क) नेहा १०० मी. दौड में हार गई इसलिए अध्यापक ने नेहा का अभिवादन किया |

(ड) नेहा दो दिन के लिए प्रवास जानेवाली थी इसलिए अध्यापक ने नेहा का अभिवादन किया |

(२) किस रात का चाँद गोल होता है ?...

(अ) अमास (ब) आठम (क) पूर्णमासी (ड) चौदस

(३) 'सुराख करना' -.....................................

(अ) खोज करना (ब) छेद करना (क) नमस्कार करना (द) माफ करना

(४) 'भानजा' का अर्थ है ....

(अ) भाई का लड़का (ब) चाचा का लड़का (क) पिता का लड़का (द) बहन का लड़का

(५) (नदी, तालाब, सरोवर, झील) इनमे से कौन सा शब्द अर्थ के दृष्टिकोण से अलग है ?....................

(अ) तालाब (ब) नदी (क) सरोवर (ड) झील

(६) नीचे दिए गए वाक्यों में से कौन सा वाक्य हाथीयों के लिए सही नहीं है ?......................................

(अ) हाथी पानी से बहुत प्यार करते है | (ब) सभी हाथी शांत और अच्छे थे |

(क) हाथी सूंड में पानी भर भर नहाते है | (ड) हाथी नरम मिट्टी में लेट जाते है |

प्रश्न-२. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दीजिए |

(१) सरोवर के किनारे की जमीन कैसी थी ?..

....

(२) खरगोश दिनभर क्या करते थे ?..

....

(३) हाथी कैसी शरारत करते थे ?..

....

(४) हाथियों से बचने के लिए खरगोश के सरदार ने क्या सोचा ?...

....

(५) हाथियों ने क्या निर्णय किया ?..

....

(६) हाथी कैसे नहाते थे ?..

प्रश्न-३. नीचे दिए गए वाक्यों को वार्ता के क्रम में लिखिए |

(१) हमारे कुछ भाई धरती पर रहने आए है | (१) ....

(२) सरोवर के किनारे गीली जमीन थी | (२) ....

(३) साथ ही कई खरगोश परिवार भी दब जाते | (३) ....

(४) हम अभी दूसरे जंगल में चले जाते है | (४) ....

(५) खरगोश सरदार बोला, हम चाँद के भानजे है | (५) ....

(६) एक जंगल में एक सरोवर था | (६) ....

(७) हाथियों के झुंड में कुछ शरारती थे | (७) ....

(८) सरोवर में हलकी हलकी लहरें उठ रही थी | (८) ....

(९) देखिए महाराज, चंदामामा गुस्से से काँप रहे है | (९) ....

(१०) वे आपसे नाराज है | (१०) ....

प्रश्न-४. नीचे दिए गए मुहावरे के अर्थ देकर इनके लिइ सही वाक्य चुनिए |

(१) फुला न समाना :- ....

- (अ) मोहन परीक्षा में नापास हुआ इसलिए वह फुला न समाया |
- (ब) मुरली परीक्षा में प्रथम नंबर से पास हुआ इसलिए वहा फुला न समाया |
- (क) मीना का सुंदर खिलौना टूट गया इसलिए वह फुला न समाई |

(२) गुस्से से काँपना :- ....

- (अ) मोहन परीक्षा में नापास हुआ इसलिए इनके पिताजी गुस्से से काँपने लगे |
- (ब) मुरली परीक्षा में प्रथम नंबर से पास हुई इसलिए इनके पिताजी गुस्से से काँपने लगे |
- (क) लडके ने सारी अशरफियाँ डाकु को दे दी इसलिए डाकु गुस्से से काँपने लगे |

(३) ऊँचे चढना :- ....

- (अ) बच्चे पेड़ पर ऊँचे चड़ने का खेल खेल रहे है |
- (ब) मुरली अपने जीवन में दिन प्रतिदिन ऊँचे चढना चाहती है |
- (क) मोहन एक ही कक्षा में दो साल रहकर ऊँचे चढ़ना चाहता है |

प्रश्न-५. नीचे दिए गए वाक्यों का मातृभाषामें अनुवाद कीजिए |

(१) खरगोशों के बिल जमीन के अंदर थे | ....

(२) खरगोशों के सरदार ने एक उपाय सोचा | ....

(३) हाथियों सूंड में पानी भर-भर कर नहाते है | ....

(४) हम अभी दूसरे जंगल में चले जाते है |..

(५) हाथी बोला, हमने क्या किया है ? ....

વિષય - અંગ્રેજી UNIT - 6. I studied, ' Helping hands'

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.1 / 1.5.4 / 5.5.2 /3.5.4/ 3.5.1

Q- 1. (a) Activity - 6(A) ના આધારે કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

(1) A shepherd - boy .... to the jungle. (go / went)

(2) He was bored in the .... (afternoon / evening)

(3) The shepherd - boy ....Wolf ! Wolf ! (crying / cried)

(4) The villagers ...., "we are not fools." (say / said)

(5) The boy .... all his sheep. (lost / lose)

(6) The boy .... To the village. (run / ran)

Q- 1. (b) Activity - 6(A) ના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(1) Where did the shepherd-boy go ?..

....

(2) What did the shepherd-boy doing in the jungle ?.................................

....

(3) When was he bored ?..

(4) Who cried Wolf ! Wolf ! ?...

....

Q- 2.(a) ઉદાહરણ પ્રમાણે વર્તમાનનાં ક્રિયાસૂચક શબ્દો માટે ભૂતકાળના ક્રિયાસૂચક શબ્દ વાપરી વાક્યો ફરીથી લખો.

ઉદાહરણ - Suresh <u>eats</u> an apple. <u>Suresh ate an apple.</u>

(1) Mayur <u>sings</u> a song. ....

(2) children <u>play</u> cicket. ....

(3) Radha <u>goes</u> to the school. ....

(4) Viraj <u>runs</u> very fast. ....

(5) Krishna <u>watches</u> T. V. ....

(6) Reema <u>laughs</u> loudly. ....

(7) Vikram <u>writes</u> a story. ....

(8) Ramjibhai <u>ploughs</u> the field. ....

(9) Doctor <u>gives</u> medicin. ....

Q- 2. (b) વર્તમાનનાં ક્રિયાસૂચક શબ્દો સાથે ભૂતકાળના ક્રિયાસૂચક શબ્દ ને જોડો.

વર્તમાન ક્રિયાસૂચક શબ્દ	ભૂતકાળ ક્રિયાસૂચક શબ્દ
(1) get	(1) ate
(2) go	(2) got
(3) eat	(3) gave
(4) come	(4) came
(5) give	(5) went

વર્તમાન ક્રિયાસૂચક શબ્દ	ભૂતકાળ ક્રિયાસૂચક શબ્દ
(1) dry	(1) paid
(2) take	(2) cried
(3) cry	(3) fed
(4) feed	(4) took
(5) pay	(5) dried

Q- 3. નીચેના કોષ્ટકમાં ઉદાહરણ પ્રમાણે Today અને Yesterday માં વાક્યરચના બદલીને લખો.

ઉદાહરણ - Raghu ploughing the field today. - Raghu ploughed the field yesterday.

Today	Yesterday
(1) Ayushi reading the story book today.	(1)
(2)	(2) Manjuben milked the cow yesterday.
(3) Kanu eating mangoes today.	(3)
	(4) Riyaben fed the chickens yesterday.
(5) Diya giving the exam today.	
	(6) Vishal went to the Zoo yesterday.

Q- 4. નીચે આપેલા વ્યવસાયકારો માટે કૌંસમાંથી યોગ્ય શબ્દ શોધીને લખો.

(chalk, plough, injection, screw – driver, scissors, plane, scale, gun, post bag)

(1) doctor - ....
(2) tailor - ....
(3) farmer - ....
(4) carpenter - ....
(5) mechanic - ....
(6) teacher - ....
(8) engineer - ....
(9) police man - ....

વિષય - ગુજરાતી ૧૫. સુભાષિતો

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.7 / 1.5.2 / 2.5.10 / 3.5.3 / 5.5.2

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ચીવટપૂર્વક લાગ્યા-મંડયા રહેવાનો મહેનતુપણાનો ગુણ એટલે ....

(અ) ખંત (બ) ચીવટ (ક) કાળજી (ડ) આપેલા તમામ

(૨) "બાંધવ હોય અબોલડા, તોય પોતાની બાંય"- અહીં બાંય એટલે ....

(અ) ઝભ્ભાની બાંય (બ) પોતાનો હાથ (ક) મદદ કરનાર (ડ) ત્રાણેયમાંથી એકેય નહી

(૩) આપણે કેવા ઘેર ન જવું જોઇએ ?..

(અ) આપણને ઓળખતા ના હોય (બ) જે ઘેર આવકાર કે આદર ન હોય

(ક) ગરીબના ઘેર (ડ) પૈસાદારને ઘેર

(૪) (નેહ, દયા, સ્નેહ, પ્રેમ) પૈકી કયો શબ્દ અર્થની દ્દષ્ટિએ જુદો પડે છે ?.........................

(અ) દયા (બ) પ્રેમ (ક) નેહ (ડ) સ્નેહ

(૫) કોનું મુશ્કેલ કામ સરળતાથી થઇ જાય છે ?..

(અ) નસીબદારનું (બ) ખંતથી મહેનત કરનારનું (ક) પૈસાદારનું (ડ) ભક્તિ કરનારનું

(૬) પંક્તિ પૂર્ણ કરો. "કડવા હોય લીમડા, ...

(અ) તોય પાતાની બાંય (બ) બાંધવ હોય અબોલડા

(ક) શીતળ એની છાંય (ડ) નહિ નયનમાં નેહ

(૭) શબ્દકોશના ક્રમ માટે કઇ શબ્દહરોળ સાચી છે ?...

(અ) મુશ્કેલ, જૂઠું, શીતળ, ભાગ્ય, નયન (બ) જૂઠું, નયન, ભાગ્ય, મુશ્કેલ, શીતળ

(ક) શીતળ, મુશ્કેલ, ભાગ્ય, નયન, જૂઠું (ડ) ભાગ્ય, નયન, મુશ્કેલ, શીતળ, જૂઠું

(૮) જાતે કરવુ, જાતે ....

(અ) રટવું (બ) રડવું (ક) રખડવું (ડ) રળવું

(૯) નીચેની શબ્દજોડ પૈકી વિરોધી શબ્દ માટે કઇ જોડ સાચી નથી ?...................................

(અ) શીતળ × ઠંડુ (બ) આદર × અનાદર (ક) કડવું × મીઠું (ડ) કંજૂસ × ઉદાર

(૧૦) નીચેની શબ્દજોડ પૈકી સમાનાર્થી શબ્દ માટે કઇ જોડ સાચી નથી ?...................................

(અ) નયન - આંખ (બ) બાંધવ - ભાઇ (ક) ભાગ્ય - નસીબ (ડ) શીતળ - ઉષ્ણ

(૧૧) " સૂતેલાનું દીસે સૂતું, ચાલે ભાગ્ય ચલન્તનું" પંક્તિમાં શાનું મહત્વ સમજાવવામાં આવ્યું છે ?........

(અ) પ્રેમ (બ) પુરુષાર્થ (ક) આદર (ડ) નસીબ

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) લીમડો કડવો હોય છે પણ એનો છાંયડો કેવો હોય છે ?...

....

(૨) આપણે કેવા ઘેર ન જવું જોઇએ ? શા માટે ?..

....

....

....

(૩) મુશ્કેલ કામને પણ કેવી રીતે સરળ અને સફળ બનાવી શકાય ?..

....

(૪) આપણે આપણા કામ શા માટે જાતે જ કરવાં જોઇએ ?..

....

....

....

(૫) સુભાષિત એટલે શું ?...

પ્રશ્ન- ૩. નીચેની અધૂરી કાવ્યપંક્તિઓ પૂર્ણ કરો.

(૧) આવ નહિ, ...

....

(૨) હોય કામ,..

....

(૩) જાતે કરવું,..

....

પ્રશ્ન-૪. સુભાષિતોની પંક્તિમાં ઓવેલા પ્રાસવાળા શબ્દો શોધીને લખો.

(૧) રળવું - .... (૨) નેહ - .... (૩) છાયં - ....

(૪) જૂઠું જી - .... (૫) રહેલનું - .... (૬) લીમડા - ....

(૭) થાય - .... (૮) ઝટ - ....

પ્રશ્ન-૫. “ કડવાં કારેલાં ના ગુણ મીઠા હોય” કહેવતને બાંધવ હોય અબોલડા, તોય પોતાની બાંય- પંક્તિને આધારે સમજાવો.

....

....

....

....

....

વિષય - ગણિત   ૧૪. કેટલું મોટુ ? કેટલું ભારે ?

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1. વિવિધ વસ્તુઓના કદની સરખામણી કરે.
2. ઘન પદાર્થોના ઘનફળ વિશે અનુમાન કરે અને ચકાસી શકશે.

પ્રશ્ન- 1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(1) 1 સે.મી. લંબાઇ ના સમઘનનું ઘનફળ કેટલું થાય ?

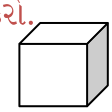

(અ) 3 ઘન સેમી (બ) 2 ઘનસેમી (ક) 1 ઘન સેમી (ડ) 4 ઘન સેમી

(2) એક દિવાસળીના ખોખાની લંબાઇ ૫ સેમી, પહોળાઇ, ૩ સેમી અને ઊંચાઇ ૧ સેમી છે તો ૧ દિવાસળી ના ખોખાનું ઘનફળ કેટલું ?

(અ) 15 ઘન સેમી (બ) 10 ઘન સેમી (ક) 5 ઘન સેમી (બ) 3 ઘન સેમી

(3)

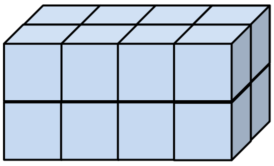

આપેલ આકૃતિમાં કેટલા સમઘન સમાયેલા છે?............................

(અ) 12 (બ) 16 (ક) 10 (બ) 20

(4)

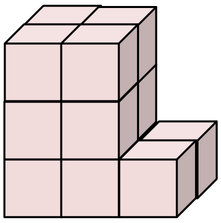

આપેલ આકૃતિમાં કેટલા સમઘન સમાયેલા છે?............................

(અ) 12 (બ) 16 (ક) 15 (બ) 14

(5) એક માપક શીશીમાં 1 રૂપિયાના બે સિક્કા 1 મિલિ પાણી ઉપર તરફ ધકેલે છે તો 1 રૂપિયાના 10 સિક્કાનું કદ કેટલા મિલિ થાય ?.........................

(અ) 10 મિલિ (બ) 5 મિલિ (ક) 50 મિલિ (ડ) 20 મિલિ

(6) એક માપક શીશીમાં 5 રૂપિયાના 9 સિક્કા 10 મિલિ પાણી ઉપર તરફ ધકેલે છે તો 50 મિલિ પાણી ઉપર તરફ ધકેલાયુ હોય તો માપક શીશીમાં કેટલા સિક્કા નાખ્યા હશે ?..........................

(અ) 30 (બ) 45 (ક) 50 (ડ) 20

(7) એક માપક શીશીમાં 5 લખોટી 10 મિલિ પાણી ઉપર તરફ ધકેલે છે તો 20 લખોટી નું કદ કેટલુ થાય ?...............................

(અ) 10 મિલિ (બ) 5 મિલિ (ક) 40 મિલિ (ડ) 20 મિલિ

(8) દિવાસળીના ખોખાની બે હાર માં ૧૦ દિવાસળીના ખોખાં છે, જો તેના ઉપર બીજા ત્રણ મંચ (સ્તર) બનાવવામાં આવે કેટલા દિવાસળીના ખોખાં જોઇએ ?............................

(અ) 30 (બ) 10 (ક) 20 (ડ) 40

પ્રશ્ન- 2. નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો. 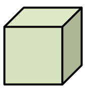 = 1 ઘન સેમી

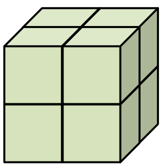

(1) આપેલ આકૃતિમાં લંબાઇ, પહોળાઇ અને ઊંચાઇ કેટલી થાય ?

....

(2) આપેલ સમઘન આકૃતિમાં કેટલા સમઘન સમાયેલા છે ?....................................

(૩) આપેલ સમઘનનું ઘનફળ કેટલું થાય ?....................................

પ્રશ્ન- 3. નીચે આપેલા દાખલા ગણો.

(1) એક રબ્બરની લંબાઇ 3 સેમી, પહોળાઇ 2 સેમી અને ઊંચાઇ 1 સેમી છે.

(a) રબ્બરનું ઘનફળ કેટલુ થાય ? ....

(b) 10 રબ્બર ગોઠવીને પ્રથમ સ્તર બનાવવામાં આવે તો બનતી આકૃતિનું ઘનફળ કેટલું થાય ?..........

(c) 3 સ્તર બનાવવા કેટલા રબ્બરનો ઉપયોગ કરવો પડે ?.............................

(d) 3 સ્તર બનાવતા બનતી આકૃતિનું ઘનફળ કેટલું થાય ?...............................

(2) નીચેના બોક્સમાં 1 ઘન સેમી ના કેટલા સમઘન ગોઠવી શકાય ?....................................

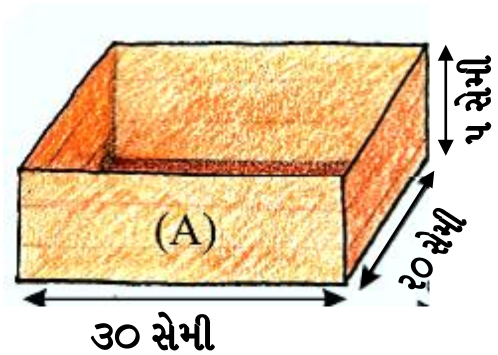

(3) નીચે આપેલા બોક્સમાં આપેલ માપના કેટલા સાબુ સમાવી શકાય ?...

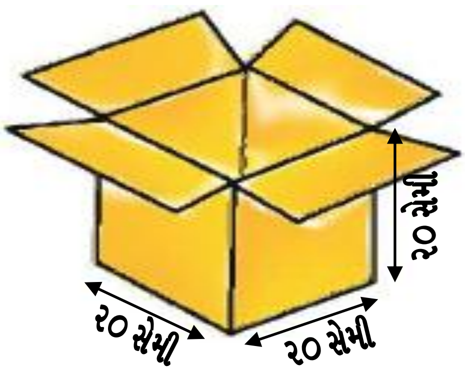

પ્રશ્ન -4. પાઠ્યપુસ્તકના પાન નંબર 197 પર આપેલી 1 દિવસ માટે દરેક વ્યક્તિને જરૂરી ખોરાકની યાદીને આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ ગણતરી કરીને આપો.

(1) 9 દિવસ માટે દરેક વિદ્યાર્થીને કેટલા ચોખા, લોટ અને કઠોળ(દાળ) ની જરૂર પડશે ?	(2) 9 દિવસ માટે દરેક વિદ્યાર્થીને કેટલું તેલ અને મીઠુ જોઇશે ?

(3) 9 દિવસ સુધી 10 વિદ્યાર્થી માટે કેટલાં તાજા ટામેટાં અને ડુંગળી જોઇશે ?	(4) 9 દિવસ સુધી દરેક વિદ્યાર્થી ને કેટલી ખાંડ, ચા અને દૂધનો પાઉડર જોઇશે ?
(5) દરેક વિદ્યાર્થીની બૅગમાં (9 દિવસ માટે) ખોરાકનું કુલ કેટલું વજન હશે ?	

પ્રશ્ન- 5. 1 રૂપિયાના સિક્કાનું વજન 3 ગ્રામ, 2 રૂપિયાના સિક્કાનું વજન 6 ગ્રામ અને 5 રૂપિયાના સિક્કાનું વજન 9 ગ્રામ છે. તેના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(1) નરેશ પાસે 5 રૂપિયાના સિક્કાના થેલાનું વજન 2 કિલોગ્રામ અને 700 ગ્રામ છે, તો થેલામાં કેટલા સિક્કા હશે ?

(2) ગણેશ પાસે 2 રૂપિયાના 2500 સિક્કા હોય તો 2 રૂપિયાના સિક્કાના થેલાનું વજન કેટલું થાય ?
કિલોગ્રામ .... ગ્રામ ....

(3) સુરેશ પાસે 2 રૂપિયાના 1800 સિક્કા હોય 2 રૂપિયાના સિક્કાના થેલાનું વજન કેટલું થાય ?
કિલોગ્રામ .... ગ્રામ ....

(4) મહેશ પાસે 1 રૂપિયાના 1500 સિક્કા હોય તો 1 રૂપિયાના સિક્કાના થેલાનું વજન કેટલું થાય ?
કિલોગ્રામ .... ગ્રામ ....

(5) મિનેષ પાસે 2 રૂપિયાના સિક્કાના થેલાનું વજન 3 કિલોગ્રામ અને 600 ગ્રામ છે, તો થેલામાં કેટલા સિક્કા હશે ?

વિષય - સૌની આસપાસ   ૧૫. આપત્તિ અને બચાવ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 3.5.13 - કુદરતી અને માનવસર્જિત આપત્તિઓને જાણી શકશે.
3.5.14 - કુદરતી અને માનવસર્જિત આપત્તિઓથી થતી મુશ્કેલીઓ જાણી શકશે.
3.5.15 - કુદરતી અને માનવસર્જિત આપત્તિઓ સમયે બચાવકાર્ય વિશે જાણી શકશે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) પતંગ ચગાવતા ચગાવતા ધાબા પરથી નીચે પડવું એ અકસ્માતને શું કહેવાય ?

(અ) દુર્ઘટના (બ) કુદરતી આપત્તિ (ક) પ્રસંગ (ડ) સારી ઘટના

(૨) વાવાઝોડું આવવુ એ શું કહેવાય ?......................................

(અ) અકસ્માત (બ) દુઘર્ટના (ક) આપત્તિ (ડ) સારી ઘટના

(૩) નીચેનામાંથી આપત્તિ કઇ છે ?..................................

(અ) કરંટ લાગવો (બ) તળાવમાં ડુબી જવું (ક) વાહન સાથે અથડાવુ (ડ) નદીમાં પૂર આવવું

(૪) નીચેનામાંથી દુઘર્ટના કઇ છે ?...................................

(અ) રોગચાળો ફાટી નીકળવો (બ) બે દેશો વચ્ચે યુદ્ધ થવુ

(ક) આગ લાગવી (ડ) ભૂકંપ આવવો

(૫) નીચેનામાંથી કઇ કુદરતી આપત્તિ નથી ?...

(અ) હિમવર્ષા (બ) દાવાનળ (ક) કોમી રમખાણો (ડ) ત્સુનામી

(૬) નીચેનામાંથી કઇ બાબત દુર્ઘટના નથી ?...

(અ) શાક સમારતા ચપ્પુ વાગવું (બ) દુકાળ પડવો

(ક) લપસી પડવુ (ડ) ઝાડ પરથી પડી જવું

(૭) કાશ્મીરના પુલવામાં સૈનિકો પર આંતકવાદી હુમલો થયો હતો આ બાબત શું છે ?

(અ) અકસ્માત (બ) કુદરતી આપત્તિ (ક) માનવસર્જિત આપત્તિ (ડ) દુર્ઘટના

(૮) સુરતમાં એક બહુમાળી મકાનમાં ટયુશન ક્લાસિસમાં આગ લાગતા ૨૦ બાળકોના મૃત્યુ થયા હતાં એ બાબત શું કહેવાય ?..

(અ) કુદરતી આફત (બ) સારી ઘટના (ક) માનવસર્જિત આફત (ડ) દુર્ઘટના

(૯) રસ્તા પર બાઇક ચલાવતી વખતે શી કાળજી રાખવી જોઇએ ?

(અ) રસ્તાની વચ્ચે બાઇક ચલાવવી જોઇએ (બ) ખૂબ ઝડપથી બાઇક ચલાવવી જોઇએ

(ક) ધીમેથી અને સામે જોઇને બાઇક ચલાવવી જોઇએ (ડ) ચાલુ બાઇકે મોબાઇલથી વાત કરવી

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) દુર્ઘટના કોને કહેવાય ?...

....

(૨) આપત્તિના પ્રકાર કેટલા છે? કયા કયા ? ....

....

(૩) કુદરતી આપત્તિના નામ લખો ....

....

(૪) માનવસર્જિત આપત્તિના નામ લખો ....

....

પ્રશ્ન-૩. આપત્તિ અને દુર્ઘટનામાં વર્ગીકરણ કરો.

(રોગચાળો, નદીઓમાં પૂર, પતંગ પકડવા જતાં અકસ્માત થવો, વાવાઝોડું, ઝાડ પરથી પડવું, ડૂબી જવુ, ત્સુનામી, આંતકવાદી હુમલો, ધરતીકંપ, શાક સમારતા ચપ્પુ વાગવુ, યુદ્ધ, લપસી પડવુ, કોમી રમખાણો, વિમાનનું તૂટી પડવુ, દુકાળ, આગ લાગવી, વીજળીનો કરંટ લાગવો, ગરમ વસ્તુથી દાઝી જવુ, હિમવર્ષા, ભીડમાં ધક્કામુક્કી, પાટા પરથી ટ્રેનના ડબ્બા ખરી પડવા)

આપત્તિ	દુર્ઘટના

પ્રશ્ન- ૪. નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટા તે જણાવો.

(૧) વાવાઝોડુ ફૂંકાય ત્યારે ઝાડ, વીજળીના થાંભલા કે પતરાવાળા મકાનોની નીચે ઊભા ન રહેવું જોઇએ.

(૨) રસ્તા પર હમેંશા જમણી બાજુએ ચાલવુ જોઇએ.

(૩) મુંબઇમાં થયેલો આંતકવાદી હુમલો એ દુર્ઘટના છે.

(૪) સાઇકલ રસ્તાની એક બાજુએ અને ધીમેથી ચલાવવી જોઇએ.

(૫) રેલ્વેના પાટા પર બે ટ્રેનો સામસામે આવી જતા થતો અકસ્માત એ આપત્તિ છે.

પ્રશ્ન- ૫. ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૧) ઇ.સ. ૨૦૦૧માં .... જિલ્લામાં ભૂકંપ આવ્યો હતો.

(૨) ઈ.સ. ૨૦૦૬માં .... શહેરમાં ભયંકર પૂર આવ્યુ હતું.

(૩) શાળામાં કમ્પાઉન્ડ વોલ પર ચડીને નીચે કૂદતા અંકિતનો હાથ ભાગી ગયો એ .... કહેવાય.

(૪) સમુદ્રમાં ભૂકંપ થાય ત્યારે .... આવે.

(૫) સ્વાઇન ફ્લુનો રોગચાળો ફાટી નીકળવો એ .... કહેવાય.

વિષય - સૌની આસપાસ ૧૬. જુઓ, જાણો અને અનુભવો

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 1.5.22 – આસપાસના ઘન, પ્રવાહી અને વાયુ પદાર્થોને જાણી શકશે.
1.5.23 – ઘન, પ્રવાહી અને વાયુ પદાર્થોના ગુણધર્મો જાણી શકશે.
1.5.24 - તમામ પદાર્થો સીધી કે આડકતરી રીતે પર્યાવરણમાંથી જ પ્રાપ્ત છે તે જાણી શકશે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) બરફ ઓગળતાં કયા સ્વરૂપમાં રૂપાંતર પામે છે ?................................

(અ) ઘન (બ) વાયુ (ક) પ્રવાહી (ડ) વરાળ

(૨) નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ વાયુ સ્વરૂપ નથી ?..

(અ) પાણીની વરાળ (બ) હવા (ક) ધુમાડો (ડ) છાણાં

(૩) નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ ઘન છે ?..

(અ) બરફ (બ) પાણી (ક) વરાળ (ડ) હવા

(૪) નીચેનામાંથી કયા પદાર્થનો મૂળભૂત સ્ત્રોત વનસ્પતિ છે ?...............................

(અ) કમરપટ્ટો (બ) કાગળ (ક) પ્લાસ્ટિક (ડ) ઈંટ

(૫) નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ પ્રવાહી સ્વરૂપ નથી ?................................

(અ) ઓક્સિજન (બ) દૂધ (ક) પેટ્રોલ (ડ) સીંગતેલ

(૬) ઘી નો મૂળભૂત સ્ત્રોત કયો છે ?.................................

(અ) વરસાદ (બ) જમીન (ક) પ્રાણી (ડ) વનસ્પતિ

(૭) મકાન બનાવવા માટે વપરાતી ઈંટનો મૂળભૂત સ્ત્રોત કયો છે ?.............................

(અ) જમીન (બ) વનસ્પતિ (ક) વરસાદ (ડ) પ્રાણી

(૮) નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ વજનદાર કે ભારે છે ?.................................

(અ) કાગળ (બ) લોખંડ (ક) પ્લાસ્ટિક (ડ) ધુમાડો

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) પદાર્થ કોને કહેવાય ?..

....

(૨) ઘન પદાર્થ કોને કહેવાય ? ....

....

(૩) પ્રવાહી પદાર્થ કોને કહેવાય ?..

....

(૪) વાયુ પદાર્થ કોને કહેવાય ?...

....

(૫) પદાર્થના ગુણધર્મો (વિશેષતાઓ) લખો...

....

પ્રશ્ન-૩. ઘન, પ્રવાહી અને વાયુ પદાર્થમાં વર્ગીકરણ કરો.

(પાણી, પથ્થર, ધુમાડો, પવન, લાકડું, ચોખા, છાશ, ઑક્સિજન, લોખંડ, વરાળ, ડીઝલ, કોલસો, બરફ, મીઠુ, કાગળ, તેલ, કાચ, કુદરતી ગૅસ)

ઘન પદાર્થ	પ્રવાહી પદાર્થ	વાયુ પદાર્થ

પ્રશ્ન- ૪. નીચેના વિધાનો સાચા બને તે રીતે ખોટા શબ્દને છેકી નાખો.

(૧) પ્રવાહીને ગરમ કરતાં તેનું વાયુ / ઘન સ્વરૂપમાં રૂપાંતર થાય છે.

(૨) ઘન / વાયુ પદાર્થને ચોક્કસ આકાર અને કદ હોય છે.

(૩) ઘન / પ્રવાહી પદાર્થ વાસણ મુજબનો આકાર ધારણ કરે છે.

(૪) દરેક વસ્તુ જગ્યા / વજન રોકે છે.

(૫) દરેક વસ્તુને આકાર / વજન હોય છે.

(૬) પારો પ્રવાહી / ઘન સ્વરૂપમાં હોય છે.

(૭) લોખંડ, કાચ, પથ્થર વગેરે વજનમાં ભારે / હલકાં હોય છે.

(૮) ઉનાળામાં ખૂબ ગરમી પડે ત્યારે ઘી ઘન / પ્રવાહી સ્વરૂપમાં જોવા મળે છે.

પ્રશ્ન- ૫. ઉદાહરણ પ્રમાણે વસ્તુઓને તેની બનાવટના મૂળ પદાર્થ મારફતે કુદરતી સ્ત્રોત સાથે જોડો

ખાંડ	શેરડી	ખેતર	વનસ્પતિ
પેંડા			પ્રાણી
શર્ટ			વનસ્પતિ
પનીર			પ્રાણી
કમરપટ્ટો			પ્રાણી
પેટ્રોલ			જમીન
સિમેન્ટ			જમીન
સ્વેટર			પ્રાણી
કબાટ			વનસ્પતિ
પ્લાસ્ટિક			જમીન

विषय - हिन्दी   १६. पहेलियाँ

❖ अध्ययन निष्पति - 1.5.2 / 3.5.1 / 4.5.1

प्रश्न-१. निचे दिए प्रश्नों के जवाब के लिए सही विकल्प चुनिए |

(१) " कागज का घोडा और धागे की लगाम " किसके के लिए कहा गया है |.......................

(अ) जलेबी (ब) पतंग (क) नक्शा (ड) पगड़ी

(२) पेड़ अपने पैर कहाँ छुपाता है ?...................................

(अ) आसमान (ब) बादल (क) धरती (ड) पहाड़

(३) ' पगडी ' शब्द का अंतिम अक्षर निकालने से कौन सा शब्द बनेगा ?..........................

(अ) पग (ब) गड़ी (क) पडी (द) डीप

(४) (शीश, पैर, सिर, मस्तक) इनमे से कौन सा शब्द अर्थ के दृष्टिकोण से अलग है ?.....................

(अ) सिर (ब) मस्तक (क) पैर (ड) शीश

प्रश्न-२. निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दीजिए |

(१) जलेबी का आकार कैसा है ?...

(२) पेड़ हमें किस तरह मददगार होते है ?...

....

....

(३) आपको खाने की कौन सी मीठी चीजे पसंद है ?..

....

(४) पेड़ किससे भोजन करता है ?...

(५) पतंग के अलग अलग नामों की सूचि बनाइए ?..

....

प्रश्न-३. नीचे दिए गए श्ब्दो के समानार्थी अर्थ देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए |

(१) पेड़ - .... वाक्य:- ....

(२) हररोज - .... वाक्य:- ....

(३) शीश - .... वाक्य :- ....

(४) पहाड - .... वाक्य :- ....

प्रश्न-४. नीचे दिए गए श्ब्दो के विलोम अर्थ देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए |

(१) उठाता × .... वाक्य :- ....

(२) शहर × .... वाक्य :- ....

(३) धरती ×..................... वाक्य :- ....

(४) शरुआत × .... वाक्य :- ....